

Πάντα τὰ ἔθνη

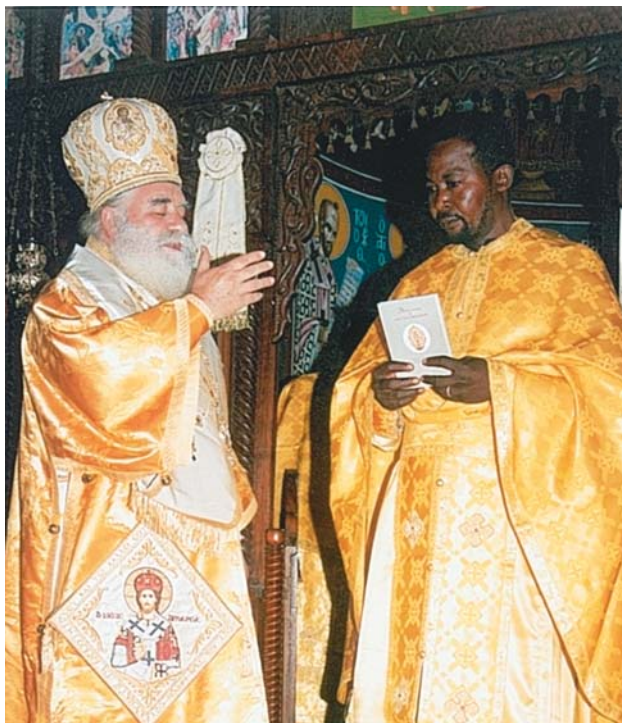
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ Λ'
ΤΕΥΧΟΣ 117
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

Σκέψεις για μιὰ καλύτερη ὀργάνωση τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς

Q Σ ΓΝΩΣΤΟΝ ἡ ὑψιστὴ ἐντολὴ πού ἔδωσε ὁ Χριστός στοὺς μαθητές του γιὰ τὴν Ἱεραποστολὴ ἦταν τό: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματθ. κη' 19). Στὰ λόγια αὐτά τοῦ Κυρίου περιέχεται ἡ ἐντολὴ γιὰ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, γιὰ διδασκαλίαν αὐτῶν πού πρέπει νὰ πιστέψουν καὶ νὰ τηροῦν σὴν νέα ζωὴ τους καὶ γιὰ τὸ βάπτισμά τους.

Τὸ κήρυγμα λοιπόν, ἡ κατήχηση καὶ τὸ βάπτισμα τηρήθηκαν ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἄκαμπτα, ὅπως στίς περιπτώσεις τοῦ εὐνούχου τῆς Κανδάκης (Πράξ. η' 38), τοῦ Ἐκατοντάρχου Κορνηλίου (Πράξ. ι' 48), τοῦ δεσμοφύλακα τῶν Φιλιππων (Πράξ. ιστ' 33) καὶ ἄλλες γνωστὲς ἢ ἄγνωστες περιπτώσεις.

Ὅμως ἡ πράξη τῆς Ἐκκλησίας ἦταν ἡ διδασκαλία καὶ ἡ κατήχηση ὅπως φαίνεται καὶ σὴν περίπτωση

τῆς Ἀλεξανδρινῆς καταγωγῆς Ἰουδαίου λογιῶν Ἀπολλῶν, ὁ ὁποῖος «ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν Κυρίου... ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου» (Πράξ. ιη' 24), γιὰ νὰ φθάσῃ σὸ χριστιανικὸ βάπτισμα, χρειάστηκε πρόσθετη κατήχηση, τὴν ὁποία ἀνέλαβον οἱ συνεργάτες τοῦ ἀπ. Παύλου Ἀκύλλας καὶ Πρίσκιλλα (Πρ. ιη' 26). Αὐτὴ ἡ πράξη τῆς κατηχήσεως τῶν προσερχομένων σὴν Ὁρθοδοξία ἀναγνωρίζεται καὶ τηρεῖται ἐν πολλοῖς καὶ σὴν ἐποχὴ μας, οἱ δυσκολίες ὅμως εἶναι τεράστιες, ἐλλείψει συνεργατῶν-κατηχητῶν.

Ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἑλλάδος προσερχόμενοι κατὰ καιροὺς δὲν λύουν τὸ πρόβλημα, διότι εἶναι ἐλάχιστοι καὶ προσωρινοί, ἐνῶ οἱ ἀνάγκες εἶναι πολὺπληθεῖς καὶ ἀπεριόριστες, εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ ἐξευρεθῇ ὁ καταλληλότερος τρόπος δημιουργίας σωστῶν συνεργατῶν (μέ ὀρθόδοξο ἦθος, ὀρθή πίστη, εἰλικρίνεια καὶ γνώσεις) μέ συγκεκριμένο πρόγραμμα καὶ σύστημα, ὥστε νὰ ὑπερημηθοῦν οἱ γνωστὲς μέχρι τοῦδε ἀδυναμίες...

Εἶναι καιρὸς πλεόν μετὰ τίς ποικίλες ὑλικές, οἰκονομικές καὶ λοιπές ὑποχρεώσεις καὶ δραστηριότητες, νὰ στραφοῦμε σὴν ὀργάνωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου σὲ βάθος. Πρῶτιστη μέριμνα γιὰ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπαρξη συνεργατῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν, εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ ὁ τρόπος δημιουργίας αὐτῶν ἀπὸ ἐπιλεγμένους (μικροὺς καὶ μεγάλους) κατὰ Μητρόπολη γηγενεῖς, αὐτοὶ δὲ μετὰ τὸν «πλήρη» καταρτισμὸ τους θὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς κατάλληλοι συνεργάτες μας.

Πρόταση: Προτείνεται ἡ ὀργάνωση-προετοιμασία μιᾶς Συνάξεως τῶν ἀρμοδίων ὄλων τῶν Μητροπόλεων τοῦ Πατριαρχείου μας (Ἀλεξανδρείας) πρὸς μελέτη καὶ ἐπίλυση τοῦ προβλήματός μας, βάσει τῆς ἐμπειρίας πού μέχρι τώρα ὄλοι μας ἔχουμε ἀποκτήσει.

Εὐχόμεθα ταπεινὰ ἡ πρότασή μας νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ πρὸς δόξαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μας καὶ τῆς Ὁρθόδοξης ἱεραποστολικῆς προσπάθειας.

† Ὁ Κατάνγκα Μελέτιος

Τά δάκρυα τῆς αἰγυπτιακῆς ἐρήμου ποτίζουν τῆς σαβάνης τῆς Ἀφρικῆς

† Ὁ Πάπας καί Πατριάρχης
Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς
Θεόδωρος Β΄

Τῆς ἐξαντλητικῆς ἡμέρας τῶν ἱεραποστολικῶν πορειῶν στήν Ἀφρική ἀκολουθοῦν ἡμέρες περίσκεψης καί σιωπῆς στήν Ἀλεξάνδρεια. Συλληγοῦμαι τί καταφέραμε στό παρελθόν διακονώντας τόν ἀφρικανό συνάνθρωπο. Ἀναλογοῦμαι μέ ποιούς τρόπους μποροῦμε νά κάνουμε τό χαμόγελο νά ἀνθίσει καί πάλι στό πρόσωπο τοῦ ἀφρικανικοῦ συνανθρώπου.

Ἀναμετρῶ ἐμπειρίες ἀνεξίτητες καί ἀνασύρω ἀπό τή μνήμη εἰκόνες ἀλησμόντες. Ξαναζῶ συναισθήματα ἔντονα, ζωντανεύω καί πάλι στιγμές ἀνεπανάληπτες. Φέρνω ἐμπρός μου ὅλα ἐκεῖνα τά βλήματα· βλήματα ἀγάπης καί πίστεως. Ἦχοῦν καί πάλι στά αὐτιά μου ἐκεῖνες οἱ φωνές· φωνές ἐλπίδας καί προσμονῆς γιά ἓνα αὔριο καλύτερο. Τά ὄνειρα καί οἱ ἐπιθυμίες ὄλων αὐτῶν πού μέ πλησιάζουν περιμένοντας ἓνα χέρι βοήθειας κι ἓναν λόγο ἀγάπης, βαραίνουν τήν εὐθύνη.

Καί πράγματι πολλῆς φορές οἱ δυσκολίες φαντάζουν ἀνυπερβλήτες, τά ἐμπόδια ἀξεπέραστα, τά προβλήματα ἄλυτα, τά ἀποθέματα δυνάμεων λιγοστά. Ἀκόμα ὅμως καί σέ αὐτή τή στιγμή τῆς ἀδυναμίας, ἡ ταπεινή προσπάθεια δέν ἀναστέλλεται. Ἡ ἐπιθυμία τῆς προσφορᾶς φλογίζεται καί πάλι, ὅταν ἔρχονται στό μυαλό μου οἱ ἱεραπόστολοί μας, αὐτοί οἱ φάροι πίστεως, καρτερίας καί ἀγάπης, πού διάσπαρτοι σέ ὅλη κληρική τήν ἀφρικανική ἥπειρο, φωτίζουν τόν δρόμο τῆς ἐλπίδας καί σηματοδοτοῦν τήν ὁδὸ πρὸς τή ζωὴ ἐν Χριστῷ, μακριά ἀπό τοὺς ὑφάλους καί τοὺς σκοπέλους τῆς σκληρῆς βιοτῆς.

Αὐτὴ τή φορά ὅμως ἡ ἀγαλλίαση τῆς ψυχῆς εἶναι ἀκόμα πιὸ βαθιά καί ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τόν Μεγαλοδύναμο γιά τὴν εὐλογία μέ τὴν ὁποία σκέπει τὴν Ἐκκλησίαν μας ἀκόμα πιὸ μεγάλη. Διότι αὐτὴ τή φορά στίς ἀποσκευές τῶν ἀναμνήσεων καί τῶν ἐντυπώσεων ἀπὸ μιά ἀκόμα ἱεραποστολι-

κή πορεία στην αφρικανική γη, ξεχωριστή θέση κατέχει η άχτιδα φωτός που ξεχύθηκε την 13^η Μαρτίου, Κυριακή της Ὁρθοδοξίας, στην Ἐνορία τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου Μόντε, σέ μιά γωνιά τῆς Οὐγκάντας, ὅπου, Χάρτι Θεοῦ, θεμελίωσα τὴν Ὁρθόδοξη Ἱερά Μονή τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Ὁ σπόρος ἔπεσε σὴν εὐφορῆν ἀφρικανικὴ γῆ, στή γῆ ὅπου αἰῶνες πρὶν ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορά τὸ χριστιανικὸ μοναστικὸ ιδεῶδες. Εἶμαι σίγουρος ὅτι ὁ σπόρος αὐτὸς δὲν θὰ ἀργήσει νὰ βλαστήσει καὶ νὰ δώσει καρπούς. Εἶμαι σίγουρος, διότι ἄφησα νὰ γεωργοῦν τὸν ἀγρὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης τρεῖς γηγενεῖς Μοναχὲς· τῆ Μαρία, τῆ Θαβωρία καὶ τῆ Θεοσέμνη. Τρεῖς Μοναχὲς πού θήτευσαν σὸ πνευματικὸ φυτώριο τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Παναγίας Χρυσοπηγῆς Χανίων Κρήτης.

Στὸ ἱστορικὸ αὐτὸ μοναστικὸ ἐνδιαίτημα ἡ ψυχὴ τους ἀνακάλυψε τὴ γνησιότητα τῆς ζωῆς, ὅπως αὐτὴ μὲ ἐνάργεια ἀποτυπώνεται σὴν ἡλιερεία καὶ τὴν παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τὸ μυαλὸ τους ἐξασκήθηκε σὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα, σὴν πατρῶα ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ στὰ μοναχικὰ ἐργόχειρα.

Καὶ ὀφείλω νὰ ἀπευθύνω εὐχαριστίες θερμὲς πρὸς τὴν Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς Παναγίας Χρυσοπηγῆς, τῆς γλυκιᾶς γενέθλιας νήσου μου, διότι μεταλαμπάδευσαν σὶς Ἀφρικανὲς Ἀδελφές τους τὸ γνήσιο μοναστικὸ ἥθος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. Τίς βοήθησαν νὰ ἀνακαλύψουν τὸν Θεὸ πού κατοικεῖ ἐντὸς μας.

Μέ αὐτὰ τὰ πολύτιμα πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἐφόδια, οἱ τρεῖς αὐτὲς Μοναχὲς ἐπιστρέφουν σὴν πατρικὴ τους γῆ γιὰ νὰ χτίσουν, ὅπως ἡ μέλισσα τὴν κηρήθρα τῆς καὶ τὸ πτηνὸ τὴ φωλιά του, μιά ἐστία πνευματικὴ. Μιά ἐστία πού τιμᾷ τὴν «*φωτισθεῖσα ἐνθέως Σταυροῦ τῆ χάριτι*» Ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία· μιά ἀπὸ τίς πλεον ἐξαιρετεὲς γυναικεῖες ἀσκητικὲς μορφές πού ἔμεινε σὴ συνείδηση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ὑπόδειγμα φωτεινὸ μοναδικῆς ἀλλαγῆς τρόπου ζωῆς.

Ἡ ζωὴ τῆς ἀποτελεῖ παράδειγμα διαχρονικὸ τῆς ὀλοκληρωτικῆς ἀναζήτησης τῆς Θεῆς Ἀγάπης. Ἡ ζωὴ τῆς ἀποτελεῖ παράδειγμα τρανὸ ὅτι ὁ πανάγαθος καὶ πολυεύσπλαχνος Θεὸς ἐνεργεῖ τὸ δικὸ του σχέδιο σωτηρίας. Ἡ ζωὴ τῆς ἀποτελεῖ παράδειγμα χειροπιαστὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ βιώσει τὴ νίκη κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τὴν προσωπικὴ του ἀνάσταση.

Βεβαίως, ἀνταποκρινόμενες σὶς ἀνάγκες τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ τόπου τους, οἱ Μοναχὲς δὲν ἐπιστρέφουν μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀκολουθήσουν τὸν ἀσκητικὸ δρόμο τῆς ἀπομόνωσης καὶ τῆς ἐνδοσκόπησης. Ἐπιστρέφουν μὲ τὴν προσδοκία νὰ ἐφαρμόσουν τὴν ἀσκητικὴ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς προσφορᾶς· μὲ τὴν προσδοκία νὰ ἀναβιώσουν τὸ γυναικεῖο μοναχισμὸ σὴν πα-

Μέ τίς ἀδελφές τῆς νεοσύστατης Μονῆς, Μαρία, Θαβωρία καὶ Θεοσέμνη.

τρώα του μορφή. Ὅταν τὰ γυναικεῖα μοναστήρια ἦταν καὶ τὰ πρῶτα ἰδρύματα κοινωνικῆς πρόνοιας. Ὅταν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν φιλανθρωπικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου μετουσιώνονται σέ κοινωνικὴ εὐεργεσία.

Καὶ ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅτι ἡ Ἀφρική εἶναι γυναικα· ἡ γυναίκα θύμα τῆς φτώχειας καὶ τῆς βίας· ἡ γυναίκα πρόσφυγας τῶν ἐχθρικῶν εἰσβολῶν καὶ τῶν ἐμφύλιων συγκρούσεων· ἡ γυναίκα ἄγρυνος φρουρός τῶν παιδιῶν της. Τίς ἀνάγκες αὐτῆς τῆς γυναίκα εἶναι νά διακονησῆ ἡ Ἱερά Μονὴ τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας στήν Οὐγκάντα. Ἔρχεται νά λειτουργήσῃ ὡς ἄσυλο ἠθικῆς περίθαλψης, ὡς καταφύγιο ψυχικῆς ἀναβάπτισης καὶ ὡς ἡρεμοῦ λιμάνι σωματικῆς ἀνακούφισης γιά τήν ἀφρικανὴ γυναίκα-μάνα πού δοκιμάζεται.

Μέ δύο λόγια, οἱ Μοναχές, παρακινημένες ἀπό τό «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» καὶ τήν αἴσθησι τοῦ καθήκοντος γιά τόν «πλησίον», ἔρχονται νά δημιουργήσουν ἕναν βιωματικὸ σύνδεσμο ἀναφορᾶς ὅχι στό ἀτομικὸ εἶναι, ἀλλῆά στό κοινὸ ὑπάρχειν.

Καὶ ἡ πορεία ἀγάπης πρὸς τὴ Δημιουργία τοῦ Θεοῦ συνεχίζεται μέ ἐπόμενο σταθμὸ τὸ Νότιο Σουδάν. Ἐκεῖ συστήνεται τὸ νεώτερο κράτος στὸν κόσμον μας. Ἐκεῖ ἐμπιστεύτηκα στὸν Ἀρχιμανδρίτη Ἰννοκέντιο Byakatonda τὴν εὐθύνη νά προσεγγίσει καὶ νά συνδράμει τὸν χριστιανὸ συνάνθρωπο τῆς περιοχῆς πού μπορεῖ νά ταλαιπωρήθηκε ἐπὶ χρόνια, ἀλλῆά πέτυχε

νά κατακτήσει τὸ δικαίωμα σέ ἕνα κράτος χριστιανικὸ. Κάθε ἡμέρα πού περνᾷ ἡ σκέψη μου πετᾷ νοερά καὶ στέκεται δίπλα σέ ὅλους αὐτοὺς τοὺς σκαπανεῖς τῆς ἱεραποστολῆς τοῦ Πατριαρχείου μας. Κάθε μέρα πού περνᾷ ἡ προσευχή μου μέ θερμὴ ἀναπέμπεται νά ἔχουν πάντα δύναμη σώματος καὶ ψυχῆς πρὸς δόξα Χριστοῦ.

Ἀγιάζοντας τὸν θεμέλιο λίθο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

«'Αποστολικό
ἔργο»· πεδίο
ἐκκλησιαστικῶν
πειραματισμῶν
ἄνευ γνώσεων
ἢ δυνατότητα,
μοναδική,
ἀναγεννήσεως
τῆς Μιᾶς, Ἁγίας,
Καθολικῆς καί
'Αποστολικῆς
'Εκκλησίας

Ἐπισκόπου Γρηγορίου
Μητροπολίτου Καμερούν

*Ζ*ώντας, σύν Θεῷ, στόν ιεραποστολικό Ἄμπελῶνα τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς ἐδῶ καί μερικά χρόνια μέ μικροῦς καί μεγάλους ἀγῶνες, βάσανα καί πειρασμούς, ζῶ καθημερινά τήν λεγομένη «ἀποστολική ἀντινομία», δηλαδή: Γεννημένος σέ ἓνα Ὁρθόδοξο καί ποιητικό τόπο ὅπως ἡ Ἑλλάδα καί διακόνων –(ὄσον ἡ δύναμις)– ἀπό νεότητος τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία, γνωρίζω σέ βάθος τό πῶς μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νά ζυμώσει μιά κοινωνία διά τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδος καί ἐλευθερίας στό Πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καί ὁμως ζῶ σέ μιά κοινωνία τῆς Ὑποσαχαρικῆς ὅπου, δέν γνωρίζει ἀκόμα τόν Χριστό καί τό πῶς ἡ πίστις σ' Αὐτόν μπορεῖ νά ζυμώσει τή ζωή του καί νά τοῦ προσδιορίσει τίς διαστάσεις τῆς αἰωνιότητος αὐτόν ἀκριβῶς τόν Χριστόν «τόν ἦν, τόν ὄντα καί τόν ἐρχόμενον» προσπαθῶ νά μεταδώσω διά τῆς συνεχείας τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου.

Αὐτό τό ἐμπειρικό βίωμα τοῦ πῶς δηλαδή, ἡ ἐν Χριστῷ πίστις μπορεῖ νά τελειοποιήσει τόν ἄνθρωπο, ἀπετέλεσε καί τόν πυρήνα τῆς προσωπικῆς μου κλήσεως καί ἀφιερώσεως σ' Αὐτήν –(τήν Ἐκκλησία)– ὅπως, ἀλλήλωστε καί τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν ἀφιερωμένων σ' Αὐτήν –(ποιμένων-διακόνων, μοναχῶν καί λαϊκῶν)– χωρίς νά ἀγνοῶ ἢ νά ἐξιδανικεύω τά ποικίλα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ὁ Ἐκκλησιαστικός χώρος καθημερινά, χρονίως καί ἐκτάκτως.

Βέβαια, μέ τά χρόνια κατάλαβα ὅτι πολλοί ἄνθρωποι μέσα στόν ἐκκλησιαστικό χώρο δέν μποροῦν νά «συν-χωρέσουν» μέ τήν ἐλευθερία πού προσφέρει ὁ Χριστός –(κατά τήν ἀπεριγράπτου κάλλους, ἀνάληψη τοῦ Ντοστογιέφσκι στόν «Μεγάλο Ἱεροεξεταστή»)– καί διαστρέφουν κατά τό ἰδικό τους «δοκοῦν» τά πάντα γιά νά αἰσθάνονται «ἄνετα» στόν ἐκκλησιαστικό χώρο πού δέν εἶναι ἀλλήλωστε ἓνας χώρος διάφορος τῆς κοινωνίας πού ζοῦμε.

Διότι ὁ ἐκκλησιαστικός χώρος δέν διακρίνεται σέ ἐντός καί ἐκτός τοῦ ἱεροῦ ναοῦ χώρο.

Αυτή η διαστροφή του εκκλησιαστικού χώρου από κοινοτικό σε ατομικό γεγονός είναι αυτό, πού επιτυχώς κάποιοι θεολογικώς στοχαζόμενοι, περί τὰ εκκλησιαστικά, χαρακτήρισαν ως «*μεταπήδηση από την έν Χριστῶ ἐλευθερία καί τήν ἀποκάλυψιν τοῦ ἐκκλησιαστικῶς ζεῖν στήν ψυχολογική ἀνάγκη τῆς θρησκείας ἄσχετα ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ*», δηλαδή συνέχεια ενός «*παγανισμοῦ μέ χριστιανικό πρόσωπο...*».

Σέ παλαιότερες γραφές εἶχα ἀναφέρει χωρίς κάποιες διευκρινίσεις ὅτι: «*...τό ἀποστολικό ἔργο παρέχει ἀνεξάντλητες δυνατότητες καί δυναμικές πού θά μπορούσαν νά προσφέρουν στήν Ἐκκλησία μιά νέα γενιά Ποιμένων καί νά ἀναγεννήσουν τίς ἐκκλησιαστικές κοινότητες πού θά συνδεθοῦν ὀργανικά μαζί του...*».

Αυτή η παρατήρηση βασίζεται στήν μικρή ἐμπειρία πού μοῦ ἔδωσε ὁ σύνδεσμός μου μέ κάποιες ἐκκλησιαστικές κοινότητες πού, μέ τήν σειρά τους, συνεδέθησαν γιά κάποιο χρονικό διάστημα μέ τήν Τοπική Ἐκκλησία τοῦ Καμερούν μέ διάθεση τήν ποικίλη ὑποστήριξη τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου καί τήν σπουδή στήν ἐκδιπλωμένη καί ἀποκαλυπτομένη ἀποστολική διάσταση τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας στήν Ἄφρική.

Ἡ προσφορά τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν διά τῶν ἐκκλησιαστικῶν τους κοινοτήτων, στό ἀποστολικό ἔργο εἶναι θεμελιώδους σημασίας καί μπορεί νά προσφέρει ἀμφισήμαντα πολλὰ ὀφέλη γιά τὰ μέλη τους ἀρκεῖ αὐτή ἡ προσφορά νά γίνεται μέ «*ἐκκλησιαστικό τρόπο*» καί μέ γνώμονα τήν ἀποκτηθεῖσα πείρα τῶν Ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν στή λειτουργία τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων γύρω ἀπό τήν ἀποκάλυψη τῶν διαστάσεων τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας πού ἀποτελεῖ, ἄλλωστε, τόν κεντρικό πυρήνα τῆς ὑπάρξεως Των.

Θά σᾶς προσκαλοῦσα λοιπόν νά συμμετάσχετε σέ μιά καθημερινή κατηχητική σύναξη τῆς Ἐνορίας σας ὅπου, ὑπό δοκίμων ποιμένων-θεολόγων, ἀναλύονται δογματικά, ποιμαντικά, λειτουργικά καί γενικῶς θεολογικά θέματα γύρω πάντα ἀπό τό μέγα μυστή-

ριο τῆς θείας Εὐχαριστίας. Γίνονται βαθύτατες ἀναλύσεις καί ὑπάρχει πάντοτε ἡ σχετική ὑποστήριξη τῶν πηγῶν.

Θά ἀκούσετε λοιπόν, σέ αὐτές τίς συνάξεις ὅτι ἡ μορφή τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, ὅπως τελεῖται κατά πλειοψηφία σέ ὀλοκληρο τόν Ὀρθόδοξο κόσμο ἀπνεχεῖ τή λειτουργική πράξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἄντιοχείας, ἡ ὁποία μετεφέρθη καί υιοθετήθηκε ἀπό τήν τοπική Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἡ ἀρχική μορφή της ἦταν διαφορετική καί ἀπλούστερη ἀπό τή σημερινή.

Μέ μιά σειρά προσθαφαιρέσεων διαφόρων Πατριαρχῶν καί Αὐτοκρατόρων, κατά τή διάρκεια πολλῶν αἰῶνων καταλήξαμε στή σημερινή της μορφή πού οὐσιαστικῶς τήν ἔχουν κάνει ἀγνώριστη στά μάτια τοῦ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, ἐμπνευστοῦ της. Πάντοτε, δίδονται οἱ σχετικές διευκρινίσεις γιά ὅλες τίς γενόμενες ἀλλαγές. Ἔτσι ὁ ἀκροατής αὐτῶν τῶν ιστορικο-λειτουργικῶν ἐπεξηγήσεων καλεῖται διά τῶν διανοητικῶν του δυνατοτήτων καί τῶν γνωστῶν του ἡ πλεον οἰκείων ιστορικῶν του γνώσεων νά ἀναχθεῖ ἀπό τὰ τελούμενα στά νοούμενα καί μὴ βλεπόμενα κατά τήν Παύλειο προτροπή.

Αὐτό βέβαια γίνεται σέ κάθε λειτουργική ἔκφραση τῆς Ἐκκλησίας, τὰ πάντα λειτουργοῦν ἀναγωγικῶς χωρίς βέβαια νά ὑποπίπτουν στήν ἀπολυτοποίηση ἢ τήν «*συμβολικοποίηση*» τῶν ἀντιτύπων.

Τώρα θά σᾶς πάρω μαζί μου καί θά σᾶς φέρω σέ μιά κατηχητική σύναξη στή σύγχρονη ὑποσαχάρια Ἄφρική –(πού σέ λίγα διαφέρει ἀπό τήν ἀρχαία ἢ μεσαιωνική ὑποσαχάρια Ἄφρική).

Δέν ἔχει σημασία ἄν αὐτή ἡ σύναξη γίνεται κάτω ἀπό ἕνα δένδρο, σέ μιά καλύβα ἢ σ' ἕνα νεόκτιστο ναό... σημασία ἔχει αὐτό πού γίνεται...

Θά ἀκούσετε λοιπόν –(ἐάν ὁ Ἱεραπόστολος εἶναι συνεπής στήν ἀποστολή του)– τὰ ἴδια σέ μιά πολύ ἀπλουστευμένη μορφή, στή γαλλική ἢ τήν ἀγγλική γλῶσσα καί ἐπειδή οἱ γλῶσσες αὐτές ἤχουν στούς ἀκροατές τους, τό ἴδιο ἀκατανόητες μέ τό νά ἀκουγε

Ένας άπληός Έλληνας κατήχηση στά κινέζικα, χωρίς νά γνωρίζει τήν κινεζική γλώσσα, θά ύπομείνετε νά άκούσετε νά μεταφράζονται τά ίδια – ή ό,τι μόρεσε νά καταλάβει ό μεταφραστής – σέ κάποια ρινο-λαρυγγόφωνη γλώσσα τής περιοχής καί πολλές φορές καί σέ μιά δεύτερη...

Θά άκούσετε στό τέλος τής μεταφράσεως ένα βαθύ «χμμμ...» από τους άκροατές πού, στή μηδενική πείρα των άμυήτων στά τής Άφρικής ίσως έκληφθει ώς συγκατάβαση καί συμφωνία άλλή, στήν έμπειρία όσων ξέρουν καί ζούν στήν Άφρική αυτό σημαίνει ότι: *«μάλλον δέν καταλάβαμε τίποτα –γιατί αυτές είναι ιστορίες των λευκών– άλλά μήν άνησυχείτε, θά τό συζητήσουμε στίς συνάξεις του χωριού καί όποιος κατάλαβε κάτι θά μάς τό έξηγήσει...»*.

Άναλογιστείτε άκόμα, καί είναι μάλλον σκανδαλιστικό τό έρώτημα, ποιά συμβολική σημασία καί ποιά άναγωγική άναφορά έχουν ό άρτος καί ό οίνος, τά μυστηριακά είδη πού χρησιμοποιούμε παραδοσιακά στή θεία Εύχαριστία, γιά ανθρώπους πού τό ψωμί καί τό κρασί όχι μόνο δέν άποτελούν μέρος του καθημερινού τους έδεσματολογίου, άλλά ούδέποτε τά έχουν γευθεί... Θά άποτελοΰσε, άραγε, άπαράδεκτη λειτουργική καινοτομία καί άσέβεια πρós τό Μυστήριο, ή χρήση «άρτου» παρασκευασμένου από «μίλι-μίλι» (είδος δημητριακού πού ευδοκιμεί στό Καμερούν) ή ή χρήση άλλου τινός άλκοολούχου τοπικού ποτού, αντί του οίνου;;; Τά έρωτήματα αυτά δέν είναι τόσο εύκολο νά άπαντηθούν, μπορούν όμως νά άποτελέσουν πηγή θεολογικού στοχασμού καί λειτουργικής άναγέννησης.

Καί έδώ γεννάται τό έρώτημα: *«Μπορούμε άραγε νά μεταφέρουμε, χωρίς έπεξηγήσεις, στήν Άφρική έναν λειτουργικό τύπο θείας Εύχαριστίας, διαμορφωμένο από ιστορικά, πολιτικά καί κοινωνικά προβλήματα μιάς άλλης εποχής επειδή αυτόν ξέρουμε ή θά πρέπει νά μεταφέρουμε π.χ. τήν πρωταρχική μορφή τής λειτουργίας του άγίου Ίωάννου του Χρυσοστόμου χωρίς καινοτομίες καί εισαγωγές μεταγενέστερες;»*.

Αυτό βέβαια ισχύει καί γιά μιά άπέραντη λειτουργική παράδοση πού μένει άνεκμετάλλευτη, άγνωστη καί διά τουτο δυσλειτουργική. Η Έκκλησία των Άλεξανδρέων, τής Κυρναϊκής, τής Τριπολίτιδος τής Καρθαγένς, τής Νουβίας κ.ά. είχαν δικές τους λειτουργικές παραδόσεις πού ίσως, προσιδιάζουν στήν άφρικανική ιδιοσυγκρασία καλύτερα, τής σημερινής τροποποιημένης λειτουργίας του άγίου Ίωάννου του Χρυσοστόμου.

Γιά νά κατανοήσουμε τό μέγεθος των άλληλων πού έχουν έδώ καί χρόνια έπισημάνει καί στόν έλληνικό θεολογικό χώρο πολλοί έρευνητές, μέ πρωτοπόρο τόν μακαριστό καθηγητή Ίωάννη Φουντούλη, θά άναφέρω μιά προσωπική έμπειρία.

Καί άναφέρω τό συγκεκριμένο γεγονός λόγω τής καθημερινής συζητήσεως πού γεννάται στους κόλπους των πιστών μας από τή διαφορά του τύπου καί τής μεταδόσεως των Τιμίων Δώρων μεταξύ Όρθοδόξου καί Καθολικής Έκκλησίας...

Ένθυμούμαι, όταν ήμουν στήν Ρώμη στήν Ίταλία συνόδεα ως έπίτοπιος έκπρόσωπος του Μητροπολίτου Ίταλίας, μιά μεγάλη ομάδα –(30)– ιερέων από τήν Έλλάδα κατά τήν επίσκεψή τους στό θεολογικό Ίνστιτούτο Όριεντάλε, τό όποιον ως γνωστόν, ειδικεύεται στή μελέτη τής θεολογίας καί Παραδόσεως τής καθ' ήμās Άνατολικής Έκκλησίας.

Μās ύπεδέχθη ένας μεγάλος σύγχρονος καθηγητής καί έρευνητής τής Λειτουργικής όνόματι Robert Taft.

Στή συζήτηση πού άκολούθησε μετά τους εισαγωγικούς λόγους περί τής λειτουργίας του Πανεπιστημίου θέλησαν κάποιοι ιερείς νά συζητήσουμε περί των άλληλων στή θεία Λειτουργία πού έπέφερε ή Καθολική Έκκλησία τά τελευταία χρόνια. Βέβαια όλοι μας χωρίς νά τό κρύβουμε, ήμασταν εκεί μέ τήν γνωστή: *«ύπεροχή του Έλληνας»*...

Άκούσαμε κάποιες έπεξηγήσεις από τόν καθηγητή –(πού ήταν συγχρόνως καί καθολικός ιερέας)– καί τό σκεπτικό αυτών των άλληλων, σέ κάποια σημεία συμφωνούσε σέ κάποια άλλα σημεία ως Λειτουργιολόγος έρευνητής διαφωνούσε.

Σέ κάποια στιγμή ἐπειδή ἀρχίσαμε νά γινόμαστε ἐριστικοί ὁ συγκεκριμένος καθηγητής μᾶς ἔθεσε ἕνα ἐρώτημα: «Πιστεύετε ὅτι ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πού τελεῖ ὁλος ὁ Ὀρθόδοξος κόσμος δέν ἔχει ὑποστεῖ ριζικές ἀλλαγές στά μάτια τοῦ συγγραφέως της;»... Ἀκολουθήσε μιά σύγχιση καί θεωρήσαμε τό ἐρώτημα ἀρχή μιᾶς πολεμικῆς, διότι γιά ὁλους ἐμᾶς, ἄλλο πράγμα ἦταν οἱ «ἀλλαγές» καί ἄλλο οἱ «κατ'οἰκονομίαν... τροποποιήσεις» –(τώρα βέβαια ἂν κάποιος μπορέσει νά βρεῖ διαφορά στήν ἔννοια «ἀλλαγές» καί στήν ἔννοια «κατ'οἰκονομίαν τροποποιήσεις» θά μᾶς βοηθοῦσε πάρα πολύ).

Μέ πολὺ ἀπλό καί καίριο τρόπο καί ἀναφορά σέ πηγές, ὁ προαναφερόμενος καθηγητής μᾶς ἀνέλυσε τό πόσο ἐπαναστατική, κενοφανής καί ἀντίθετη πρὸς τό πνεῦμα τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου καί τήν Ὀρθόδοξη παράδοση τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἦταν καί εἶναι, ἡ εἰσαγωγή μεταδόσεως τῶν μυστηρίων διά τῆς χρήσεως τῆς λαβίδος καί ἡ ἀκόλουθη κατάργηση μεταδόσεως διά τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως –(διότι τί πολυτιμότερον τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ ἐμπρὸς σέ κάθε ἀνθρώπινη δημιουργία ἔστω καί ἀπό τά πολυτιμότερα ὑλικά;!)*– ἀκολούθησε κάποια γνωστή σιγή καί ἄγνωστη –(σὴν ὑπεροχὴν τοῦ Ἑλλήνου)– ἀμνηχανία ἐκ μέρους μας...

Κάποια ἄλλη στιγμή εἶχα τὴν εὐκαιρία νά τὸν ἀκούσω νά ἀναλύει μιά συμπληρωματικὴ ἐπεξήγηση στό ἴδιο θέμα βάσει ἀρχαιοτάτων κειμένων –(«Ἀνάλησις τῆς θαυμαστῆς διηγήσεως περὶ Μαρκιανοῦ Πρεσβυτέρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως» 468-470 μ.Χ. μιά διήγηση ἡ ὁποία δέν βρίσκεται ξεχασμένη σέ κάποια μοναστηριακὴ βιβλιοθήκη ἀλλὰ ἐνυπάρχει στὸν Συναξαριστὴ καί ἀποτελεῖ ὑπόθεση τουλάχιστον ἐτησίως ἀναγνώσεως σέ πολλὲς ἱερές Μονές ἀλλὰ καί Ἐκκλησιαστικὲς Ραδιοφωνικὲς ἐκπομπές.

Ὅμιλεῖ γιά ἕναν ἐλεήμονα Πρεσβύτερο τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀνόματι Μαρκιανόν, ὁ ὁποῖος κάποιο πρῶνόν πρὸ τῆς θείας Λειτουργίας συνήντησε ἕναν πτωχὸ γυμντεύοντα, ἐσπλαχνίσθη αὐτόν καί

ἐγυμνώθη διά νά τὸν ἐνδύσῃ. Λόγω δέ τοῦ ὅτι ἔπρεπε νά συμμετάσχῃ εἰς τὴν θεία Λειτουργία τῶν Ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας (Ἀναστάσεως) εἰσηλθε λάθρα πρὸ πάντων, εἰς τό Διακονικόν τοῦ Ναοῦ καί ἐκάλυψε τὴν γυμνότητά του μέ τὴν ἱερατικὴ στολήν του.

Ὁ Παντογνώστης ὁμως Κύριος, ἐπέλεξε διά μιᾶς ὑπερφυσικῆς λάμψεως ἡ ὁποία ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἱερατικῶν του ἀμφίων, νά γνωστοποιήσῃ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν Εὐχαριστιακὴ Σύναξιν τῶν ἐγκαινίων.

Τό ἐν λόγω κείμενο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐλθόντες δέ ἐν τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Ἀναστασίας ἀπέθεντο τὰ ἅγια λείψανα καί τῆς ἀκολουθίας πάσης γενομένης ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἀκολουθίαν εἶπεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῷ μακαρίῳ Μαρκιανῷ «ἡ χαρὰ αὕτη ὑμετέρα ἐστίν, κέλευσον τό μυστήριον ἐκτελέσαι». Ὁ δέ μετὰ πάσης προθυμίας δεξάμενος ἐποίει τὴν ἀκολουθίαν, καί ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἀσπασμοῦ, ὡς ἔθος ἐστίν τοῖς ἱερεῦσιν, νίπτων τὰς χεῖρας περιέπλεκεν τό φελώνιον αὐτοῦ συσφιγγων, ἵνα μὴ ὀραθῆ ὅτι γυμνός ἐστιν. Οἱ δέ παρεστῶτες ἱερεῖς καί ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐθεάσαντο, ὅτι βασιλικὴν στολήν ἦν ἐνδεδυμένος ἐνδοθεν τοῦ φελωνίου αὐτοῦ. Πληρώσας δέ τὴν εὐχὴν τοῦ μυστηρίου, καί ἐν τῷ μεταλαμβάνειν πάντας τῆς ἀχράντου κοινωνίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐθεώρουν ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ φαινομένην τὴν στολήν διαλάμπουσαν καί οὐκ ἤδεσαν τό γεγονός».

Ἐπεξηγοῦσε λοιπὸν ὁ σεβαστὸς καθηγητὴς αὐτός, βάσει τοῦ ἀνωτέρω κειμένου ὅτι: «... εἴθισται ὅταν τελεῖται Ἀρχιερατικὴ λειτουργία κατὰ τὸν Ὀρθόδοξο –(ἀλλὰ καί Καθολικό)– τρόπο, ὅταν, φθάσει ἡ στιγμή τῆς κοινωνίας τῶν τιμίων δώρων κατὰ τὴν καθεστηκυῖαν τάξιν, κοινωνεῖ πρῶτος ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ σώματος καί τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου καί κατόπιν μεταδίδει ξεχωριστὰ αὐτὰ στοὺς Πρεσβυτέρους καί Διακόνους... σὴν Ἀρχαία ὁμως Ἐκκλησία αὐτὸ ἦταν ἀδιανόητο γιά τὴ θεολογία τῶν μυστηρίων... ὅταν

ἔφθανε αὐτή ἡ στιγμή, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος –(ὁ Πρωτόπαππας)– πλησίαζε καί μετ-ἔδιδε τὰ δῶρα στόν Ἀρχιερέα καί κατόπιν ὁ Ἀρχιερεὺς στοὺς συλλειτουργοὺς Πρεσβυτέρους καί Διακόνους... διότι κατὰ τὴν ἔρμηνεία τοῦ ὄρου «τίμια δῶρα» δέν ἐννοεῖτο ὅτι κάποιος μπορούσε νά πάρει τὸ «δῶρον» μόνος του... διότι ἂν τὸ ἔκανε, καταργοῦσε αὐτόματα κάθε ἐννοια τοῦ ὄρου «δῶρον-δῶρα»... ἔτσι καί ὁ Ἀρχιερεὺς σεβόμενος τὴν ὑπ' αὐτοῦ, γενομένη λειτουργικὴ κατήχηση τῶν πιστῶν οὐδόλως ἐθεωροῦσε ἑαυτὸν ὡς ἐξαιρετέον...».

Βέβαια ἀντιπαρερχόμεθα τέτοιες, καταπληκτικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκριβείας καί μεθοδολογικῆς ἐρεύνης, ἐπισημάνσεις ὡς, ἄνευ οὐσίας καί περιεχομένου μόνον καί μόνον ἐπειδὴ κάποιος ἀπὸ τὸν καθολικὸ χῶρο τίς ἐπεσήμανε καί ὄχι κάποιος δικός μας Ὁρθόδοξος πού θά τὸν ἀπορρίπταμε ἐπίσης –(ἴσως μέ πιά ὀρθόδοξο τρόπο, δηλαδή ἀδιαφορώντας παντελῶς!!!).

Ποιὸς Ἐπίσκοπος θά μπορούσε σήμερα νά καταρρίψει γιὰ μιά οὐσιώδη θεολογία τῆς θείας Εὐχαριστίας μιά ἀντίθετη –καί κακῶς ἐπιβληθεῖσα– καθεστηκυῖαν τάξιν;

Μποροῦμε νά ἀναλογισθοῦμε μιά Λειτουργία χωρὶς τὸν «χερουβικὸν ὕμνον» ὁ ὁποῖος εἰσῆχθη τὸ 573 ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ; Ἡ μιά Λειτουργία χωρὶς τὸ «Πιστεύω» τὸ ὁποῖο εἰσῆχθη τὴν ἐποχὴ τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου (511-518); Ἡ ἓναν ἄλλο τύπο Μεγάλῆς Εἰσόδου ἡ ὁποία εἶχε θεσπιστεῖ ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστῖνο Β΄ (573 ἢ 574); κ.λπ.

Θά ἀποτελοῦσε ἓναν μακρὺ κατάλογο ἡ παράθεσις ὄλων τῶν ἀλλαγῶν καί τροποποιήσεων πού ὑπέστη ἡ θεία Λειτουργία γιὰ νά φθάσει στὴ σημερινή της μορφή, πού δέν εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς αὐτῆς τῆς γραφῆς...

Ὅπως ἡ εἰκονογραφία στὴν Ὁρθόδοξη παράδοση ἔχει χαρακτηρισεῖ σάν «τὸ Εὐαγγέλιο τῶν ἀγραμμάτων» ὑπ' αὐτὸ τὸ μέτρο καί ὑπ' αὐτὴν τὴ θεώρηση

καί πάντα τὰ τελούμενα κατὰ τὴ θεία Λειτουργία εἶναι καί πρέπει νά εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον καί τίποτε ἄλλο. Οὔτε βέβαια οἱ προσωπικὲς μου θεωρήσεις περὶ τοῦ Εὐαγγελίου καί τῶν ἱερατικῶν κινήσεων, διότι μέ αὐτὸν τὸν τρόπο, κατὰ τὸν ἐπιτυχὴ ὄρο τοῦ Παπαδιαμάντη, θά καταλήξουμε νά τροποποιοῦμε καθημερινὰ τὴ θεία Λειτουργία «ἐπὶ τὸ πομπωδέστερον καί θεατρικότερον».

Τί σχέση ὅμως ἔχουν ἢ μπορεῖ νά ἔχουν ὅλα αὐτὰ σέ νεοσύστατες ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες στὴν Ἀφρική, τὴν Ἀσία, τὴ Νότια Ἀμερική ἢ τὴν Ὠκεανία;

Καμιά ἀπολύτως καί μᾶλλον δυσχεραίνουν τὸ κατηχητικὸ ἔργο ἀνώφελα καί ἐπικίνδυνα...

Θά μπορούσε ἡ ἀποκτηθεῖσα πείρα τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν νά ἐνσκήψει φιλάδελφα στὴ δημιουργία τῶν νέων Ἐκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων καί νά προσφέρει αὐτὸ πού ἔχει σάν παρακαταθήκη στὴν πρωταρχικὴ του μορφή καί ὄχι στὴν τροποποιημένη του δίνοντας τὴ δυνατότητα νά συσταθοῦν τοπικὲς Ἐκκλησίες καί ὄχι ὑποχρεωτικὰ «ἐκκλησίες δορυφόροι» διαφόρων «ἐθνικῶν ἐκκλησιῶν» καί αὐτὸ κλήριστα μπορεῖ νά γίνῃ χωρὶς ἀπόφαση κάποιας μεθλητικῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου...

Ἐπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν, οἱ ἀποστολικοὶ Ἀμπελώνες τῆς συγχρόνου Ὁρθόδοξου ἱεραποστολικῆς πραγματικότητας ἀποτελοῦν μιά σύγχρονη πρόκληση γιὰ ἓνα οὐσιαστικὸ ἐνδο-ἐκκλησιαστικὸ λειτουργικὸ ἀναγεννητικὸ κίνημα σὶς ἀρχαῖες Ἐκκλησίες σέ σχέση πάντα καί ὀργανικὸ σύνδεσμο μέ τίς, χάριτι Θεοῦ, νεοσύστατες ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες τῶν συγχρόνων Ἀποστολικῶν Ἀμπελώνων...

Εἴμαστε ὅμως ἔτοιμοι γιὰ μιά τέτοια μεγαλειώδη ἐκκλησιαστικὴ πρόκληση ἢ θά ἐξακολουθήσουμε νά ἐπαναπαυόμεθα στὴ γαλήνη τῶν ἀνυπάρκτων ἐθνικῶν δαφνῶν μας;

Τὴν ἀγάπην πάντων ἡμῶν εἰς τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου...

Τό μπρίκι τοῦ Ἡλία Βουηγαράκη

Ο ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ, πρῶτος καί τελευταῖος καθηγητής Ἱεραποστολικῆς στή Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν, σαλπάρισε ἀπο τή ζωή αὐτή τόν Νοέμβριο τοῦ 1999, πράγμα πού σημαίνει ὅτι δέν ἐπληύσε στά πελάγη τοῦ 21ου αἰώνα. Ὅμως τά πολῦτιμα τῶν ἀνθρώπων δέν προσαράζουν. Διεμβολίζουν τόν χρόνο καί φτάνουν στό σήμερά μας, ὡς διδασχά, ὡς παράδειγμα, ὡς πολιτεία. Ἡ ἀλλιώως, σάν παραμύθι πού ἔρχεται ἀπό παλιά, γιά νά χουκουλιάσει ἀλήθειες ἐντελῶς σημερινές.

Μιά φορά κι ἓναν καιρό, λοιπόν, ἓνας μαθητής τοῦ Ἡλία Βουηγαράκη ἀνέβηκε στό γραφεῖο τοῦ καθηγητῆ, στή Σχολή. Ἦταν φθινόπωρο τοῦ 1989 καί ξεκινούσε μιά νέα φάση συνεργασίας τους, καθ' ὅσον ἦταν ἡ πρώτη μέρα τῆς πολυπόθητης ἐκπαιδευτικῆς ἄδειας πού ἐπί τέλους εἶχε πάρει ὁ ἐργαζόμενος νέος γιά τήν ἐκπόνηση τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς. Ἦταν πρωί. Μπῆκαν ταυτόχρονα στό γραφεῖο, ἔβγαλαν τά πανωφόρια, ἀκούμπησαν τίς τσάντες καί... ὁ Βουηγαράκης γυρνᾷ καί τοῦ λέει: «Νά πιούμε καφέ;».

Ἦταν γνωστό ὅτι τό γραφεῖο τοῦ Ἡλία Βουηγαράκη ἦταν ἐκ τῶν πλέον καθοργανωμένων καί ἐξοπλισμένων. Πέρα ἀπό τόν φοβερό «Θησαυρό» του (τήν ἀποδεητικότητα πατερικῆς γραμματείας αἰώνων), ὑπῆρχαν σέ μία γωνία ὅλα τά σύνεργα καφενεῖου: ἠλεκτρικό ματάκι, μπρίκι, καφέδες, ζάχαρη, ψυγιάκι, νερό, φλυτζανοκούταλα κ.λπ. Ἀνάμεσα σ' αὐτή τή γωνιά καί τόν μαθητή ἐκείνη τή στιγμή παρεμβάλλονταν μόλις δύο μέτρα (πανεύκολο νά ὑπερπηδηθεῖ): ἓνα ἐσώψυχο τσίτωμα τοῦ μαθητῆ, λόγῳ τῆς πεποίθησός του ὅτι ἡ μετατροπή τῶν

ὑποψηφίων σέ καφετζήδες τοῦ πάτρωνα, ἀποτελοῦσε σπόρ ἀνυπόφορο. Γιά ἀπάντηση στό ἐρώτημα τοῦ δασκάλου, λοιπόν, ὁ μαθητής μούγκρισε μέν κάτισαν «ναί», ἀλλῆ μαρμάρωσε. Δέν κινήθηκε πρός τό καφεενδάκι, τό ὁποῖο ἐκείνη τή στιγμή ἔπαιρνε μέσα του ἐμβληματικές διαστάσεις, γιά τό πῶς ξεκινᾷ ἡ δυσμένεια, γιά τό τί θά χάσεις, γιά τό τί θά σώσεις κ.λπ. κ.λπ. Καί παρέμεινε μαρμαρωμένος.

Ὁ Βουηγαράκης σκώθηκε εὐθύς – κυριολεκτικά εὐθύς! Οὔτε ξαναρώτησε, οὔτε ὑπέδειξε, οὔτε κᾶν περίμενε. Ἔσπευσε στό κουζινάκι κι ἔφτιαξε τούς καφέδες, καί δῆ κατά τήν παραγγελία τῶν συνδαιτυμόνων: ἀραιό τόν δικό του, βαρύ τόν ἄλλον. Τό παγοθραυστικό χαμόγελό του δέν συρρικνώθηκε, ἡ δέ κουβέντα γιά τή διατριβή ξεκίνησε μέ τό ἄναμμα τοῦ ματακίου, κανονικά. Ὁ μικρόσωμος Βουηγαράκης ἦταν μέγανος γιά νά φοβηθεῖ τό κύρος του.

«Τί ἐκπροσωπεῖ τό περιστατικό αὐτό;», συνέχιζε τίς προάλλες ὁ μαθητής, μέ τό βάρος πλέον μιᾶς διαδρομῆς πάνω ἀπό εἴκοσι χρόνια. «Στόν κόσμον περισσεύουν οἱ κοντόσωμοι πού μανιάζουν νά ψηλώσουν χρίζοντας καφετζήδες. Ὅποτε, τί πά νά πεί ἡ κληρονομιά τοῦ Βουηγαράκη;». Καί ἀπάντησε ὁ ἴδιος: «Τό νά ἔσαι ἔτοιμος νά ἐπιλέγεις ἀνάμεσα σέ μπρίκι καί σέ μπρίκι. Καθ' ὅσον, μπρίκι, ὡς γνωστόν, εἶναι κουζινικό σκεῦος, ἀλλῆ εἶναι καί εἶδος ἱστιοφόρου. Νά ἐπιλέγεις, λοιπόν, τό δεύτερο μπρίκι! Χίλιες φορές καραβίσιο καφέ, παρά καφέ πατρῶνων».

Θανάσης Ν. Παθανασίου

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΟΖΑΜΒΙΚΗΣ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ

Τὴν Κυριακή 20 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., στὸ Μαποῦτο, τὴν ὁμορφὴ πρωτεύουσα τῆς μακρινῆς Μοζαμβίκης, συγκινητικὲς στιγμὲς ἔζησαν ὅσοι παραστάθηκαν στὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Ἐπισκόπου Μοζαμβίκης κ. Ἰωάννου, τοῦ Ζακύνθου. Πλήθος λαοῦ συνέρρευσε ἀπὸ τὴ Νότιο Ἀφρική, κυρίως, φίλοι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς Ὀρθόδοξων τῆς Μοζαμβίκης, ὥστε νὰ συγχαροῦν μὲ τὴ μεγάλη χαρὰ τοῦ κ. Ἰωάννου, καθὼς ἀναλαμβάνει ἐπίσημα τὰ ποιμαντικὰ του καθήκοντα. Ἐκ προσώπου τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου κ.κ. Θεοδώρου Β΄ παρέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε καὶ Ἀγκόλιας κ. Σεραφεῖμ, ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο ταξίδεψε ὁ Γέροντας τοῦ κ. Ἰωάννου, Σεβ. Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, μὲ κληρικούς του (τόν Ἀρχιμ. π. Δανιὴλ Μπιάζη, Ἱεροκήρυκα καὶ τόν Πρωτοπρ. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου π. Παναγιώτη Καποδίστρια, Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως), ἐνῶ παρὼν ἦταν καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζάμπιας καὶ Μαλάουι κ. Ἰωακείμ.

Ὁ εὐρύχωρος Καθεδρικός Ναός τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἦταν κατάμεστος ἀπὸ χαμογελάστα πρόσωπα εὐσεβῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ κι ἐπισήμων. Παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῆς Κυβέρνησης, ἀλλὰ κι ἐκπρόσωποι τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, τῶν Ἀγγλικανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Μουσουλμάνων, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἀπνύθουναν θερμούς χαιρετισμούς πρὸς τόν Θεοφιλέστατο, ἐκφράζοντας ὄλοι τὴν καλὴ διάθεση συναλληλίας, ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ συνεργασίας γιὰ τὴν κοινὴ ὠφέλεια τῆς τοπικῆς κοινωνίας τῆς χώρας. Συγκεκριμένα, τόν νέο Ἐπίσκοπο καλωσόρισαν ὁ Κυβερνητικός Ἐκπρόσωπος καὶ Ὑφυπουργός Δικαιοσύνης, ἡ Κυβερνήτης τοῦ Μαποῦτο, ὁ Πρέσβης τῆς Αἰγύπτου Sayed El Santawi, ὁ Πρέσβης τῆς Ρωσικῆς Ὁμοσπονδίας Andrey V. Kemarsky, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰσλαμικοῦ Συμβουλίου Sheik Amenodim Muhamad. Παρέστησαν ἐπίσης μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Κοινοβουλίου τῆς Μοζαμβίκης, μὲ ἐπικεφαλῆς τόν ἐλληρικῆς καταγωγῆς Βουλευτὴ Georgio Antonio Fragoulis καὶ ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλ-

λάδας στὴ Ζάμπια Χρῆστος Σπάιρον. Συγχαρητήρια μνύματα ἀπέστειλαν ὁ Ὑφυπουργός Ἐξωτερικῶν Δημήτρης Δόλης, ἡ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου Ρόδη Τσαγκαροπούλου - Κράτσα καὶ ὁ Γραμματέας τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης Ὀρθοδοξίας.

Τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Συλλεΐτουργου προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος μάλιστα κήρυξε τόν Θεῖο Λόγο, ὀμιλῶντας περὶ τοῦ νοήματος τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀσώτου στὸ πάντοτε ἀνοιχτὸ Σπίτι τοῦ εὐσπλαχνικοῦ Πατέρα.

Ἀμέσως μετὰ ἄρχισε ἡ Ἐνθρόνιση τοῦ κ. Ἰωάννου, σύμφωνα μὲ τὸ Τυπικὸ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας. Τὴν ἀρχιερατικὴ μίτρα ἔθεσε στὴν κεφαλὴ τοῦ νέου Ποιμενάρχου τῆς Μοζαμβίκης ὁ Πατριαρχικός Ἐκπρόσωπος Σεβ. Ζιμπάμπουε καὶ Ἀγκόλιας κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος μάλιστα προσφώνησε θερμότερα τόν κ. Ἰωάννη, ἐκφράζοντας τόσο τὴν ἀγάπη τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β΄, ὅσο καὶ τὴν δική του. Συγκινητικὴ ἦταν ἡ προσφώνηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζακύνθου, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴν δίκαιη καύχηση τῆς Ζακύνθου πρὸς τὸ σπλάχνο της, πού ἀξιώθηκε τῆς Ἀρχιερωσύνης σὲ μία εὐαίσθητη γωνιά τῆς Γῆς. Ἐκ μέρους τῆς ἀφρικανικῆς κοινωνίας σύντομη προσλαλιά ἀπνύθουε ὁ Ἀρχιμ. Δρ Ἀθανάσιος Ἀκούντα, φίλος καὶ συνεργάτης στὸ Γιοχάνεσμπουργκ τοῦ κ. Ἰωάννου.

Τέλος, ὁ νέος Ἐπίσκοπος, ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου, ἐκφώνησε τόν Ἐνθροιστήριο Λόγο του, στὸν ὁποῖον, μὲ ἀδρές γραμμὲς καὶ ὑπὸ τὴν ἀγιογραφικὴ ρήση «μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ», ἐξέφρασε τὴν καρδιακὴ ἀγάπη του πρὸς τὸ μικρὸ ποίμνιο πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ἡ Ἐκκλησία, ἐκφράζοντας τὴν πεποίθησή του ὅτι μὲ τὴν καλὴ διάθεση καὶ τὴ συνεργασία ὄλων, μπορεῖ ἡ μικρὴ σπιθαμὰ νὰ γίνει πυρκαγιά, στοχεύοντας ἀπὸ τὴν ἀρχή, στὴ χριστοποίηση ὄσων ἐπιθυμοῦν νὰ βιώσουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ γεγονός.

Παρατεταμένα χειροκροτήματα και ουρανομήκη « Ἄξιος!», ἔκλεισαν τὴν τελετὴ, ἐνῶ ὄλοι πέρασαν νὰ εὐχνηθοῦν τὰ δέοντα στὸν Ἅγγελο τῆς Μοζαμβίκης, λαμβάνοντας ἀπὸ τὰ χέρια του τὴν εὐχή καὶ εἰδικὰ ἀναμνηστικὰ τῆς ἡμέρας.

Μόλις τέλειωσαν οἱ εὐχές, ἤδη ἦταν μεσημέρι, παρατέθηκε ἑορταστικὸ γεῦμα σὲ ἐλληνικὸ ἐστιατόριο μὲ θεὰ στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό. Ὠραία καὶ συγκινητικὴ ἦταν ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποία μερικὰ ἀπὸ τὰ εἴκοσι παιδιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου πρόσφεραν δῶρο σὸν νέο Πνευματικὸ Πατέρα τους καὶ τοῦ τραγούδησαν τὸ γνῶριμο τραγούδι: «Νὰ χαμηλώναν τὰ βουνά, νὰ βῆλεπα τὸ Λεβάντε, νὰ βῆλεπα τὴν Κεφαλονιά καὶ τὸ ὠραῖο Τζάντε»!

Ἐπικεφαλῆς τῶν καλῶν συνεργατῶν τοῦ κ. Ἰωάννη καὶ τελετάρχης τῆς ὄλης Τελετῆς ἦταν ὁ Ἐπίτιμος Πρόξενος τῆς Ἑλλάδας στὴ Μοζαμβίκη κ. Γεράσιμος Μαρκέτος, ὁ ὁποῖος, καταγόμενος ἀπὸ τὸ Ληξούρι τῆς Κεφαλονιάς, δέν παύει νὰ δείχνει τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Ζακύνθιο Ἐπίσκοπό του, συνδράμοντας μὲ τὴν εὐγένειά του ὅ,τι ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκη. Κλείνοντας, νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὴν εὐθύνη τοῦ Ψαλτηριοῦ εἶχε ὁ καλλιφωνότατος Πρωτοπρ. Γεράσιμος Σκαρτσῆς –Ζακύνθιος καὶ αὐτός– Ἐφημέριος Γκρενόμπλ τῆς Γαλλίας, ὁ ὁποῖος μάλιστα διηύθυνε μικρὴ Χορωδία Ρωσίδων Ὁρθοδόξων.

*Πρωτοπρ. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
π. Παναγιώτης Καποδίστριας
Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ζακύνθου*

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος προσφωνεῖ τὸν νέο Ἐπίσκοπο. Διακρίνονται οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ζιμπάμπουε κ. Σεραφεῖμ καὶ Ζάμπιας κ. Ἰωακείμ.

Ὁ νέος Ἐπίσκοπος Μοζαμβίκης κ. Ἰωάννης, πλαισιωμένος ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτες Ζακύνθου καὶ Ζιμπάμπουε.

Τὴν Κυριακή 16 Ἰανουαρίου ἔ.ξ., περισσότεροι ἀπὸ δύο χιλιάδες ὀρθόδοξοι Ἀφρικανοὶ ἀδελφοί μας, συγκεντρώθηκαν ἀπὸ νωρίς τὸ πρωὶ προκειμένου νὰ παρακολουθήσουν τὴν θεία Λειτουργία στὴ Μπουραμάτα. Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού τελέσθηκε ὀρθόδοξη Λατρεία στὴ συγκεκριμένη περιοχή.

Ἡ Λειτουργία ἔγινε κάτω ἀπὸ τὰ ὑπόστεγα τῶν σχολείων πού ἔχει υἱοθετήσει πρόσφατα ἡ Ἐπισκοπὴ Μπουρούντι καὶ Ρουάντας, σὲ ἀπόσταση λίγων μέτρων ἀπὸ τὸν ὑπὸ ἀνέγερση ναὸ τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου τοῦ Ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

Οἱ κάτοικοι τῶν γύρω οικισμῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν εἰδοποιηθεῖ τίς προηγούμενες ἡμέρες γιὰ τὸ γεγονός, ἄρχισαν νὰ προσέρχονται ἀπὸ τίς πρώτες πρωινές ὥρες, περιμένοντας ὑπομονετικὰ τὴν ἄφιξη τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν ἱερέων. Ὁ χώρος σύντομα γέμισε ἀσφυκτικά, ἐνῶ ἡ προσέλευση τοῦ κόσμου δὲν σταμάτησε μέχρι καὶ τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας.

Ὅλοι μαζί ἔψαλλαν τὸ «Κύριε Ἐλέησον» στὴν τοπικὴ διάλεκτο Κηρούντι, μὲ τίς φωνές τους νὰ ἀντηχοῦν στὴν περιοχή καὶ τὴν στέπα νὰ γεμίζει μὲ μελωδικές ψαλμωδίες. Πάντες κάτω ἀπὸ τὸν καυτὸ ἥλιο τοῦ ἡμερινοῦ, νὰ δοξολογοῦν τὸν Κύριο μὲ μιά φωνή: «*Ninahazoya Moukama Ninahazoya* (Δόξα Σοὶ Κύριε, Δόξα Σοὶ!)». Στιγμές ἱεραποστολικές. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν συγκλονιστικὴ, γεμάτη ἀπὸ τὸ εὐῶδες ἄρωμα τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Στὸ τέλος τῆς λατρευτικῆς σύναξης καὶ ἀφοῦ ὁ Ἐπίσκοπος χαιρέτησε

εγκάρδια τούς συγκεντρωμένους, ακολούθησε μία σύντομη πρώτη κατήχηση και στη συνέχεια μοιράστηκαν σέ όλους κεράσματα και κάποια είδη ένδυσης.

Η Όρθόδοξη ιεραποστολή είναι η μόνη που μεριμνά για τις πολυποικίλες ανάγκες των ένδεων κατοίκων της περιοχής αυτής. Εκφράζοντας έμπρακτα το ποιμαντικό ενδιαφέρον της, παραμονές των Χριστουγέννων, διένειμε δύο τόνους τροφίμων στους μαθητές των εκπαιδευτηρίων, που λειτουργούν με ευθύνη της τοπικής Έκκλησίας. Ο αριθμός των μαθητών είναι χίλια διακόσια παιδιά, που αγωνίζονται πραγματικά κάτω από δύσκολες συνθήκες, για να ικανοποιήσουν τη δίψα τους για μάθηση.

Τά τρόφιμα μεταφέρθηκαν από τον Θεοφιλέστατο κ. Σάββα, τον οποίο συνόδευαν Άφρικανοί συνεργάτες του και παραδόθηκαν στον Διευθυντή των Σχολείων. Τη διανομή τους έκανε ο τοπικός βουλευτής κ. Paskal Nyabenda, ο οποίος είχε φτάσει στην περιοχή για να συνεννοηθεί με τον Έπίσκοπο σχετικά με την ανέγερση Ιεραποστολικού Κέντρου μέσα σε έκταση δέκα στρεμμάτων. Ο χώρος παραχωρήθηκε στην Όρθόδοξη Έκκλησία με έντολη του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας του Μπουρούντι. Στίς εγκαταστάσεις του, τό Ιεραποστολικό Κέντρο, θά περιλαμβάνει ναό, λύκειο, νοσοκομείο και άλλα κτήρια για κοινωφελή χρήση. Στην ίδια περιοχή, επίσης, έχει ξεκινήσει η ανέγερση ιεροῦ ναοῦ.

Ο επιχώριος βουλευτής, αφού εξέφρασε τις ευχαριστίες του για τή διανομή των τροφίμων, επεσήμανε τήν ανάγκη λειτουργίας Ιεραποστολικών Κέντρων, τά όποια άποτελοῦν πόλο άναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου των ιθαγενών κατοίκων τής υπάιθρου, που ταλαιπωροῦνται από τήν άμάθεια και τίς πολλές ασθένειες.

Επίσης, ό Θεοφιλέστατος κατά τό προηγούμενο διάστημα συναντήθηκε με τόν Υπουργό Υγείας τής Δημοκρατίας του Μπουρούντι καθώς και με στελέχη των Υπουργείων Έξωτερικών και Έσωτερικών, για θέματα που άφοροῦν τό έν εξέλιξει ιεραποστο-

λικό, κοινωνικό και άνθρωπιστικό έργο τής Έπισκοπής.

* * *

Μέ θρησκευτική κατάνυξη έορτάστηκε η Κυριακή τής Όρθοδοξίας. Πλήθος πιστών συμμετείχε στή θεία Λειτουργία που τελέστηκε στον Καθηδρικό Ναό Κοιμήσεως τής Θεοτόκου στή Μπουζουμπούρα, τήν πρωτεύουσα του Μπουρούντι. Μετά τή Λειτουργία, ακολούθησε η εύλαβική λιτάνευση των ιερών Εικόνων. Τήν ίδια ήμερα, οι ιερείς του ναοῦ διένειμαν παιδικό ρουχισμό, ένῶ ό Θεοφιλέστατος, συνοδευόμενος από τοπικά στελέχη, μετέβη στην Μπουραμάτα, όπου στίς εγκαταστάσεις των σχολείων τής Έπισκοπής, στήθηκε πρόχειρο ιατρείο προκειμένου να προσφερθούν υπηρεσίες στους άσθενείς τής περιοχής.

Στήν περιοχή αυτή των δέκα χιλιάδων κατοίκων, τό κοντινότερο ιατρείο βρίσκεται σε άπόσταση τριάντα χιλιομέτρων. Άποτέλεσμα αυτής τής κατάστασης είναι πολλοί συνάνθρωποι μας, κυρίως παιδιά, να πεθαίνουν άκόμη κι από άπλές ασθένειες, οι όποιες θά ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστούν. Η Έπισκοπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να συγκεντρώσει τό άπαιτούμενο χρηματικό ποσό, ώστε να ανεγερθεί και να έξοπλιστεί κατάλληλα ένα νοσοκομείο έκατό περίπου κλινών.

Μέ άπόλυτη άφοσίωση στον προτρεπτικό λόγο του Χριστοῦ, «*Πορευθέντες οὔν μαθητεύσατε πάντα τά έθνη...*» (Ματθ. κη´ 19), τό ιεραποστολικό άνοιγμα τής Έκκλησίας μας και σ' αυτή τή γωνιά τής «μαύρης» Ηπείρου συνεχίζεται με θαυμαστά άποτελέσματα. Στο Μπουρούντι μέσα σε ένα χρόνο χίλιοι διακόσιοι Άφρικανοί βαπτίστηκαν, μεταξύ αυτών ιερείς και πάστορες άλλων δογμάτων, ένῶ τέσσερις χιλιάδες κατηχοῦνται συστηματικά. Έμείς «*Θεοῦ γάρ έσμεν συνεργοί*» (Α´ Κορ. γ´ 9), Έκείνος αυξάνει τήν ταπεινή μας προσπάθεια στον ιεραποστολικό άγρό. Ἐς είναι εύλογημένο τό ὄνομά Του!

Δεκαήμερο Χρονικό Ίεραποστο

Έχοντας την πατριαρχική εὐχή καὶ εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου μας κ. Θεοδώρου, φίλοι τῆς ἱεραποστολῆς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο, πού ἀποφάσισαν νά συνοδεύσουν στὸν μακρινὸ τόπο τῆς ἀρχιερατικῆς του διακονίας τὸ νέο Μητροπολίτη Ἰκκρας, μετὰ ἀπὸ πολὺ ὥρο ταξίδι, φτάσαμε στὴν Γκάνα τὴν Παρασκευὴ 21 Ἰανουαρίου ἐ.ξ.

Βρισκόμενοι στὸν προορισμὸ μας, ἀμέσως, αἰσθανθήκαμε τὴν ἀλλοίωσιν τῶν κλιματικῶν συνθηκῶν. Ἀφήσαμε τὴν Ἑλλάδα τὸν χειμῶνα καὶ μᾶς ὑποδέχθηκε στὴν Γκάνα ἡ ζέση, ἡ ὑγρασία καὶ ἡ σκόνη τῆς Σαχάρας. Γιά νά διανύσουμε ἀπόστασιν δεκαπέντε χιλιομέτρων, χρειάστηκε περίπου, μιάμιση ὥρα ὀδικῆς πορείας. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν πρώτη ἐμπειρία τοῦ κυκλοφοριακοῦ χάους στοὺς δρόμους

τῆς πρωτεύουσας, φτάσαμε στὸν Καθεδρικό ναὸ τῆς Ἰκκρας.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀφιερωμένη στὴν Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος καὶ κτίστηκε μὲ τὴ φροντίδα κάποιων Ἀμερικάνων Ὁρθοδόξων πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Πίσω ἀπὸ τὸ ἱερό τοῦ Ναοῦ, ἀπέριττο βρίσκεται τὸ Ἐπισκοπεῖο πού ἀνήγειρε ὁ Ἐπίσκοπος Γκάνας Παντελεῆμων, ἓνα οἶκημα τὸ ὁποῖο ἐγκαινιάστηκε μόλις τὸ 2002. Παραπληρῶς, ὁ μέχρι πρότινος Μητροπολίτης Δαμασκηνός, ἔκτισε ἓνα διώροφο κτίριο μὲ πέντε δωμάτια φιλοξενίας ἐθελοθῶν ἱεραποστολῶν, τρεῖς αἴθουσες διδασκαλίας καὶ ἄλλους βοηθητικούς χώρους. Στὶς αἴθουσες αὐτές γίνονται τὰ σεμινάρια τῶν κληρικῶν, τῶν ἱεροσπουδαστῶν καὶ τῶν κατηχητῶν τῆς Μητροπόλεως. Ἡ νύκτα μας ἦταν δύσκολη. Παντοῦ κουνούπια, μὲ ζωντανὸ τὸν κίνδυνο τῆς ἐλονοσίας, πού εἶναι ἡ

πρῶτη αἰτία θανάτου τῶν παιδιῶν στὴν Γκάνα.

Τὴν ἐπομένη ἔφτασαν στὴν Ἰκκρα οἱ Μητροπολίτες Νιγηρίας Ἀλέξανδρος, Εἰρηνουπόλεως Δημήτριος, Ζάμπιας Ἰωακείμ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Μοζαμβίκης Ἰωάννης. Τὸ ἀπόγευμα τελέσαμε ὁμαδικὲς βαπτίσεις. Ἀκολούθησε ὁ ἑσπερινὸς στὸν ὁποῖο ἔψαλλε κατανυκτικὰ ἡ χορωδία τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, ἐνθουσιάζοντας τοὺς παριστάμενους προσκυνητές. Ἀπρόσμενα διακόπηκε ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀναστατώνοντας τίς ἐργῶδεις προετοιμασίες γιά τὴν αὐριανὴ ἐνθρόνισιν. Ἡ

τοδικῶν Ἐξορμήσεων (Γκάνα)

διακοπή, δυστυχῶς, διήρ-
κασε τρεῖς ὁλόκληρες μέ-
ρες.

Τό κυριακάτικο πολυαρ-
χιερατικό συλλεῖτουργο τῆς
23ης Ἰανουαρίου ἔγινε χω-
ρίς φῶτα. Ἀκολούθησε ἡ
τελετή τῆς ἐνθρόνισης,
ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζει ἡ τάξη
τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξαν-
δρείας. Ὅταν τελείωσε ἡ
Λειτουργία, ὁ νέος Μητρο-
πολίτης, συνοδευόμενος
ἀπό τούς παριστάμενους
ἀρχιερεῖς, προσῆλθε στό
ναό ὅπου τόν ἀνέμενε ἐπι-
κεφαλῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου
καί τοῦ λαοῦ ὁ ἐκπρόσω-
πος τοῦ Πατριάρχου, Μη-
τροπολίτης Νιγηρίας κ.
Ἀλέξανδρος. Προσφώνη-

σαν τόν ἐνθρονιζόμενο, ἐκ προσώπου τοῦ Πα-
τριάρχου, ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἀλέξανδρος, ὁ Πρω-
τοσύγκελλῆλος καί ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος
τῆς Μητροπόλεως, ἐνῶ ἐκ μέρους τοῦ κλήρου, τοῦ
προσφέρθηκε ἀρχιερατικό ἐγκόλπιο. Στή συνέχεια
ἀκολούθησε τράπεζα ἀγάπης καί τοπικοί παραδο-
σιακοί χοροί μέ τραγούδια στήν αὐλή τοῦ ναοῦ.

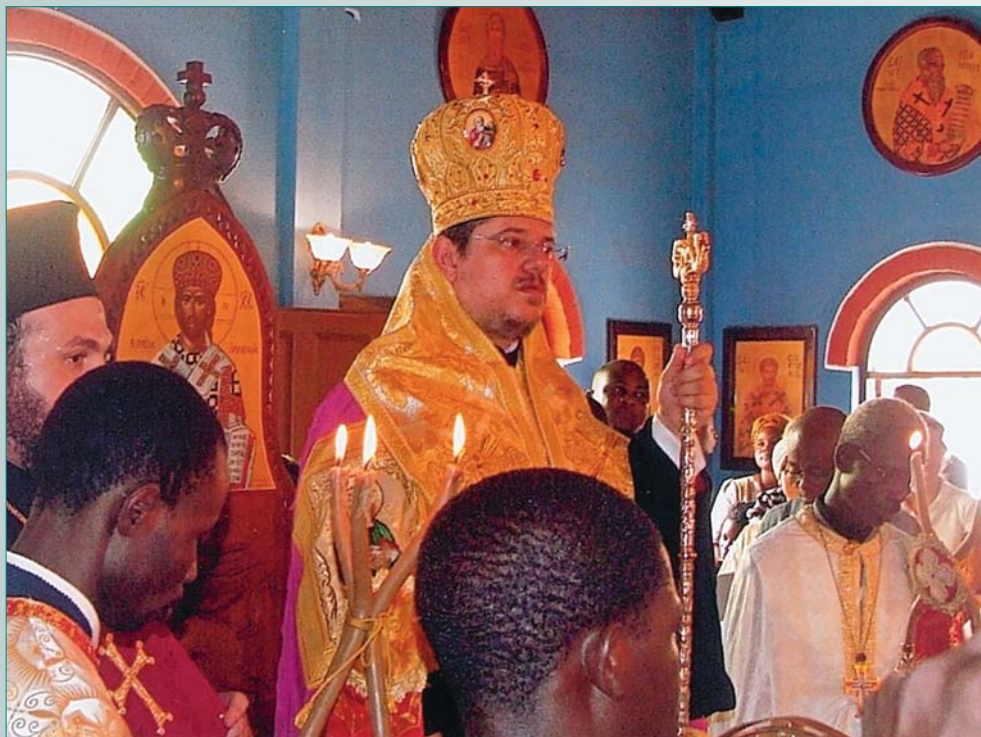
Τή Δευτέρα ταξιδέψαμε στήν πόλη Ἴνια, στό κέ-
ντρο τῆς γῆς. Ἐκεῖ βρίσκεται τό σημεῖο ὅπου ὁ ἰση-
μερινός τέμνεται ἀπό τόν μεσημβρινό. Στήν πόλη
ὑπάρχει καί τό ὁμώνυμο φρούριο, στό ὁποῖο κατά
τό παρελθόν γινόταν σκληροπάζαρο. Στήν εὐρύχω-
ρη αἴθουσα τῶν κατηχητικῶν διαλέξεων πού δια-
θέτει ἡ Ἐκκλησία μας ἔγινε ἡ πρώτη σύναξη τοῦ
κλήρου τῆς Μητροπόλεως καί δόθηκαν οἱ ἀπαραί-
τητες κατευθύνσεις. Ἡ συνάντηση ἔκλεισε μέ κοινῶς

γεῦμα τῶν ἱερέων καί τῶν πρεσβυτέρων τους.

Ὁ προορισμός μας τήν ἐπόμενη μέρα ἦταν ἡ πό-
λη Λαρτέ. Πόλη σύμβολο γιά τήν Ὀρθόδοξη Ἐκ-
κλησία, ἄν ἀναλογιστεῖ κανεῖς ὅτι ἐκεῖ ἔγιναν οἱ κα-
τηχήσεις καί οἱ βαπτίσεις τῶν πρώτων πιστῶν μας.
Οἱ παλιοί κληρικοί τῆς Μητροπόλεως μᾶς διηγήθη-
καν ὅτι ὁ μακαριστός Μητροπολίτης κυρός Εἰρη-
ναῖος (Ταλαμπέκος) μίσθωνε τακτικά κάποιο αὐτο-
κίνητο, προκειμένου νά κάνει κατήχηση στους
ἀνθρώπους ἐκεῖ καί ἀργότερα νά τοῦς βαπτίσει.

Μετά τή Δοξολογία πού ἔγινε στό ναό τῶν ἀπο-
στόλων Πέτρου καί Παύλου καί τή σύντομη ὁμιλία
πού ἀκολούθησε, ἐπισκεφθήκαμε τήν Τεχνική Σχο-
λῆ «Ἅγιος Πέτρος», ὅπου καί ξεναγηθήκαμε. Μᾶς
δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά μάθουμε γιά τόν τρόπο λει-
τουργίας της, ἀλλῶς κυρίως, νά ἔλθουμε σέ προσω-

Δεκαήμερο Χρονικό Ἱεραποστολικῶν Ἐξορμήσεων

Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, κατευθυνθήκαμε στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Βόλτα, ὅπου κάναμε ὁμαδικές βαπτίσεις. Ὅταν τελέσαμε καί τήν κατάδυση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πολλοί ἦταν οἱ νέοι πού βούτηξαν γιά νά τόν ἀνασύρουν. Στιγμές κατάνυξης καί συγκίνησης. Ἐπιστρέφοντας στό ναό μᾶς περίμενε ἕνα λιτό γεῦμα μέ τροπικά φρούτα ἀπό τήν παρακείμενη ζούγκλα, τό ὁποῖο ἐκλήισε μέ χορούς καί τραγούδια τῶν ἰθαγενῶν κατοίκων. Μᾶς δόθηκε ἡ

πική ἐπαφή μέ τοὺς σπουδαστές καί τοὺς διδάσκοντες. Πληροφορηθήκαμε θέματα πού ἀφοροῦν τόν τρόπο λειτουργίας της καί ἱεραρχώντας τίς ἀνάγκες της, διαπιστώσαμε ὅτι θά πρέπει κατά προτεραιότητα νά κτισεῖ οἰκοτροφεῖο καί νά ἀγορασεῖ ἕνα μικρό λεωφορεῖο γιά τήν μετακίνηση τῶν μαθητῶν.

Συνεχίσαμε τήν περιοδεία μας στήν παραθαλάσσια πόλη Τέμα καί στόν ἐκεῖ εὑρισκόμενο ναό τοῦ ἁγίου Νικολαίου. Τά ἔξοδα τῆς ἀνέγερσης τοῦ ναοῦ ἀνέλαβε ὁ καπετάνιος Παναγιώτης Τσάκος, ἐνῶ τά ἐγκαίνιά του τέλεσε τό 2008 ὁ Πατριάρχης μας κ. Θεόδωρος. Μέ τήν εὐκαιρία τῆς παρουσίας μας ἐκεῖ, τελέσαμε τρισάγιο γιά τήν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τῆς θυγατέρας τοῦ καπεταίνου Μαρίας.

Τό πρωινό τῆς Τετάρτης ξεκινήσαμε τό ταξίδι μας γιά τήν πόλη Μπρεμάς. Ἀφοῦ προσκυνήσαμε καί τελέσαμε μιά σύντομη δέηση στό ναό τῆς

εὐκαιρία νά συναντηθοῦμε καί μέ τοὺς ἀρχηγούς τῶν τοπικῶν φυλῶν, οἱ ὁποῖοι παρακλητικά μᾶς ὑπέβαλλαν τό αἴτημά τους γιά τήν ἀνέγερση σχολείου καί τή διάνοιξη πηγαδιοῦ γιά πόσιμο νερό.

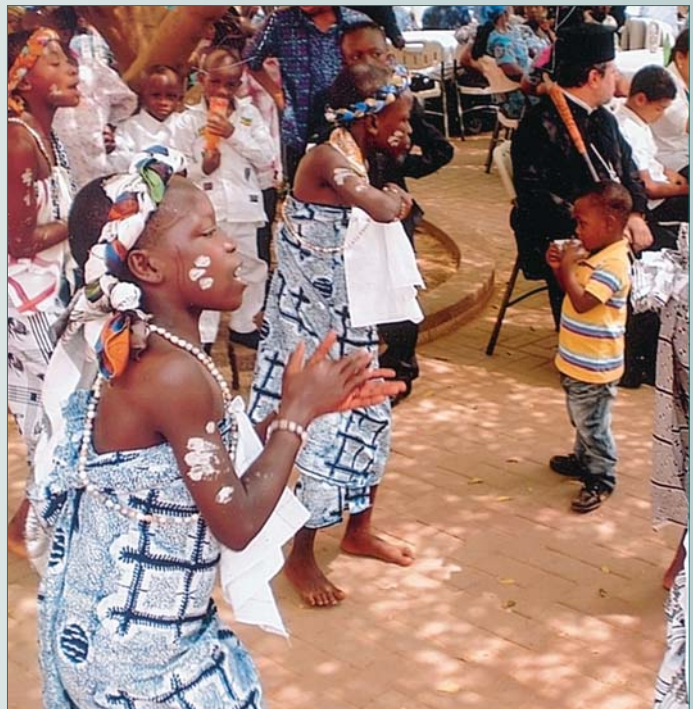
Τήν Πέμπτη, ἀφοῦ ἐπιστρέψαμε στήν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως, συνεχίσαμε τίς ἐπαφές μας, ἔχοντας διαδοχικές συναντήσεις μέ τή νεολαία, τοὺς κατηχητές καί τά ἐκκλησιαστικά συμβούλια. Ἀναχώρησε καί ὁ π. Νεκτάριος γιά τήν Οὐάσιγκτον, πού παρέμεινε στήν Ἄκκρα γιά ἕνα δεκαήμερο, διοργανώνοντας σεμινάρια ἐπιμόρφωσης γιά τοὺς ἱερεῖς καί τοὺς κατηχητές. Φεύγοντας μᾶς ἄφησε πέντε ἠλεκτρονικούς ὑπολογιστές καί δύο ἐκτυπωτές, δωρεά τῶν ἐνοριτῶν του ἀπό τήν Ἀμερική. Τήν ἐπομένη συνεχίσαμε τίς ἐπαφές μας μέ τοὺς συνεργάτες μας, ἀλλῆ καί τοὺς ἐλάχιστους Ἕλληνες πού ζοῦνε στήν Γκάνα.

Τό Σάββατο ταξιδέψαμε στήν Κεντρική Γκάνα. Στήν εἴσοδο τῆς πόλης Γκομόα μᾶς ὑποδέχθηκαν

οι ἄρχηγοί τῶν φυλῶν καί πολλοί πιστοί. Ὑπό τούς ἥχους τῶν παραδοσιακῶν τυμπάνων, φτάσαμε στό ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Στή συνέχεια, διανύοντας μία πανέμορφη διαδρομή μέσα στό δάσος, βρεθήκαμε στό νεόδμητο παρεκκλήσιο τῶν ἁγίων Νικολάου, Ραφαήλ καί Εἰρήνης, στό ὁποῖο τελέσαμε τή θυρανοίξια καί ἀμέσως μετά τή θεία Λειτουργία. Ἐκατοντάδες πιστοί πού συγκεντρώθηκαν γύρω ἀπό τό παρεκκλήσι, ἀψηφώντας τόν βασιανιστικό συνδυασμό ζέσσης καί ὑγρασίας, ἔφτασαν ἐκεῖ ἀπό διάφορες ἐνορίες, γιά νά συμμετάσχουν καί στήν ἐτήσια συνάντησή τους διάρκειας τριῶν ἡμερῶν.

Κάθε ἐνορία παρουσίασε τό δικό της ἑορταστικό πρόγραμμα. Ἡ Ἐκκλησία φρόντισε ὥστε νά διανεμηθεῖ φαγητό σέ ὄλους τούς παρευρισκομένους καί γλυκίσματα στά παιδιά. Καί ἐδῶ τό γενικό αἶτημα τῶν κατοίκων ἦταν νά μεριμνήσουμε γιά τήν ἀνέγερση ἑνός σχολείου καί τή διάνοιξη ἑνός πηγαδιοῦ. Ἄργά τό ἀπόγευμα ἐπιστρέψαμε στήν πρωτεύουσα, ἀντιμετωπίζοντας καί πάλι τό γνωστό κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Τό δεκαήμερό μας ὁλοκληρώθηκε μέ τήν κυριακάτικη θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό ναό τῆς Μεταμορφώσεως. Ζήσαμε συγκινητικές στιγμές κατά τόν ἀποχαιρετισμό καί τήν ἀνταλλαγὴ κάποιων ἀναμνηστικῶν δώρων. Ἡ ἴδια συγκίνηση ἐπικράτησε μεταξύ τῶν προσκυνητῶν καί τῶν Ἀφρικανῶν στό ἀεροδρόμιο. «*Νά ξαναρθεῖτε σύντομα, νά μὴν μᾶς ξεχνᾶτε*», φώναζαν οἱ Γκανέζοι ἀδελφοί μας. «*Δέν θά σᾶς ξεχάσουμε*» διαβεβαίωναν ἀπό τήν πλευρά τους οἱ προσκυνητές. Εἶναι ἀδύνατον νά ξεχάσει κανεῖς αὐτούς τούς καλοκάγαθους ἀνθρώπους, πού μέ τήν ἀπλότητα καί τήν εὐγένειά τους κατέκτησαν ἤδη ἕνα κομμάτι τῆς καρδιάς μας.

Προσαγορευτήριος λόγος
Μητροπολίτου Νιγηρίας
κ. Ἀλεξάνδρου
Ἐκπροσώπου τῆς Α.Θ.Μ.
τοῦ Πάπα καί Πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς
κ.κ. Θεοδώρου Β΄
κατά τήν τελετή ἐνθρονίσεως
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Ἀκκρας κ. Γεωργίου

**Ἄκκρα 23,
Ἰανουαρίου 2011**

Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί,
Μητροπολίτα Εἰρηνουπόλεως κ. Δημήτριε,
Ζάμπιας καί Μαλάουι κ. Ἰωακείμ,
Εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καί Διάκονοι τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας,
Ἐξοχώτατοι ἐκπρόσωποι Διπλωματικῶν Ἀρχῶν,
Ἐντιμώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τῆς Δημοκρατίας,
Ἐκπρόσωποι ἁλλήλων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν,
Εὐσεβέστατε ἡεὶ τοῦ Θεοῦ.

Τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Θρόνου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας ταύτης κενωθέντος, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἀποστολικῆς Ἔδρας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί Πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος καί ἡ περί Αὐτόν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, ἐξέλεξαν τόν ἀπό Ζιμπάμπουε Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κ. Γεώργιον, ὡς νέον Μητροπολίτην τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἄκκρας.

Σεβασμιώτατε καί ἀγαπητέ ἀδελφέ Μητροπολίτα Ἄκκρας κ. Γεώργιε,

Ὑπακούοντας μέ ταπείνωση καί προθυμία στό κάλεσμα τοῦ Θεοῦ, ὄργανο λειτουργικό στά χέρια Του, «σκεῦος ἐκλογῆς», ἀναλαμβάνεις σήμερα ἐπίσημα τήν διαποίμανση τῆς Ἐκκλησίας πού παροικεῖ στήν Ἄκκρα. Ἐπίσκοπος, ποιμένας, διδάσκαλος, πατέρας, ἀδελφός, μά πάνω ἀπό ὅλα «ἀπόστολος», δηλαδή διάκονος. Διάκονος τοῦ

Θεοῦ καί τῶν μυστηρίων Του, τῶν ἀνθρώπων καί τῆς προσωπικῆς τους περιπέτειας καί ἀγωνίας. «Κῆρυξ ἀληθείας καί ἀπόστολος ἐλευθερίας» (Εἰρηναίου, Κατά Αἰρετικῶν, PG 7,919).

Τό ἀποστολικό λειτούργημα εἶναι στάση ζωῆς καί μαθητεία καί ἀναμφίβολα «κεῖται εἰς προσωπικήν ἀνάστασιν ἢ πτώσιν». Ἡ διακονία σου, ἡ πορεία σου, πρέπει νά κινηθεῖ ἀνάμεσα στούς ἄξονες κένωση καί πρόσληψη. Τό σχῆμα αὐτό δέν σοῦ εἶναι ἄγνωστο. Εἶναι ἡ πορεία Ἐκείνου πού σέ ἐξέλεξε καί σέ ἀπέστειλε, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καί ἐάν Ἐκεῖνος ἀποδέχτηκε καί καταδέχτηκε νά κενωθεῖ «μέχρι θανάτου, θανάτου δέ Σταυροῦ», πιστεύεις ὅτι ἔχεις ἄλλη ἐναλλακτική ἐπιλογή;

Ἐάν Ἐκεῖνος, ὁ Κύριος καί Θεός σου ἐπιμένει νά κωφεύει στήν παράκληση τοῦ Πέτρου «καλόν ἐστίν ἡμᾶς ὧδε εἶναι» γιά διαρκή παραμονή στό Θαβώρ, καί ἐπιλέγει νά κατεβαίνει στήν ἱστορία γιά νά τήν μεταμορφώσει, στόν κόσμο πού «στενάζει καί συνωδίνει» γιά νά τόν προσλάβει καί νά τόν ἠλυτρώσει ἀπό τόν «ἔσχατο ἐχθρό», πιστεύεις ὅτι ὑπάρχει ἄλλος δρόμος γιά σένα;

Μήν πτοηθεῖς μπροστά στό μέγεθος τῆς πρόκλησης, μή σκεφτεῖς τήν ἀδύναμη ἀνθρωποσύνη σου. «Ἄρκεσει ἡ χάρις Του. Ἡ γάρ δύναμις Του ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

Ἀγαπητέ μου ἀδελφῆ Γεώργιε,

Ἡ Τοπική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Γκάνα ζεῖ, ἀναπνέει καί κινεῖται ἐν μέσω ποικιλίας ἀνθρώπων, φυλῶν, παραδόσεων, ὁμολογιῶν, θρησκειῶν.

Ἡ διακονία σου δέν μπορεῖ νά ἀγνοήσει αὐτή τήν πραγματικότητα. Μιά πραγματικότητα πού καθιστᾷ ἐπιτακτική τήν εἰρηνική συνύπαρξη τῆς Ἐκκλησίας μέ τό ξένο, τό διαφορετικό, μέσα ἀπό τόν διάλογο καί τήν ἀποδοχή, ὄχι ἀπλά τήν

ἀνοχή, ὥστε ἡ πίστη νά μή γίνεται ἀφορμή καί αἰτία ἐρίδων, μαχῶν καί ἀκαταστασιῶν, οὔτε δεκανίκι πολιτικῶν, ἐθνικιστικῶν καί στρατηγικῶν ἐπιδιώξεων.

Ἡ Ἐκκλησία, ἡ πίστη γενικότερα, εἶναι καί πρέπει νά παραμείνει φορέας καταλλαγῆς καί συμφιλίωσης τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους καί τῶν ἀνθρώπων μέ τόν Θεό. Καλεῖσαι ἐπομένως νά διαλεχθεῖς, νά συνομιλήσεις μέ τίς ἄλλες Χριστιανικές Ἐκκλησίες καί ἐκφράσεις, ἀλλά καί μέ τίς ἄλλες θρησκείες, ὅπως τό Ἰσλάμ καί τά Ἀφρικανικά Παραδοσιακά Θρησκευτά.

Αὐτό ἀποτελεῖ μία ἀκόμη πρόκληση γιά σένα καί τήν Ἐκκλησία σου, καθώς κάθε εἰλικρινῆς

Τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀκκρας κ. Γεώργιο ἐνθρόνισε, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου Β΄, ὁ Σεβ. Νιγηρίας κ. Ἀλέξανδρος.

καί ἀληθινός διάλογος, προϋποθέτει ἀνοικτότητα, θέληση νά ἀκούσουμε τόν ἄλλο, ἐτοιμότητα γιά ὑπέρβαση προκαταλήψεων, διάθεση γιά μάθηση.

Ἐκλογή καί ἐπιλογή σου, ἐπιλογή ὄλων μας, πρέπει νά εἶναι ὁ ἱεραποστολικός δρόμος καί τρόπος τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, ὅπως αὐτός χαράχθηκε καί ἐκφράστηκε στήν πόλη τῶν Ἀθηνῶν, στόν Ἄρειο Πάγο, μέ τήν ἀναγνώριση τῆς θρησκευτικότητας τῶν Ἀθηναίων,

τῆς «εὐσέβειάς» τους καί τοῦ πόθου τους γιά γνωριμία μέ τήν «ἀλήθεια».

Ὁ Παῦλος ἐπαινεῖ, δέν καταδικάζει καί ἔτσι μᾶς δείχνει τόν τρόπον τοῦ «κηρύττειν». Εἰσγεῖται μιᾶ «συνέχεια» μεταξύ αὐτῶν πρὸς τοὺς ὁποίους εὐαγγελιζόμεθα τό σωτήριο καί τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τόν ὁποῖο θέλουμε νά ὀδηγήσουμε τά βήματά τους.

Τό «πῶς καί τό τί» τοῦ κηρύγματός σου, σοῦ τό παρέχει ὁ τοπικός πολιτισμός, οἱ παραδόσεις,

ή τέχνη, ή φιλοσοφία, και θεολογία τών ανθρώπων, όλα αυτά τά άποτυπώματα, τά χαράγματα του Θεού και τής σοφίας αιώνων στίς καρδιές τους.

Είναι αναγκαίο και έποικοδομητικό για τήν Όρθοδοξία στήν Άφρική, νά αναγνωρίσει μιά ύστέρηση χρονική και τροπική στήν ιεραποστολική της δραστηριότητα και έστω τήν έσχάτη ώρα νά αντιληφθοϋμε, συλλογικά πλήρον, τήν αναγκαιότητα «άλληλαγής παραδείγματος», έγκαταλείποντας ιεραποστολικά μοντέλα πού παραπέμπουν σέ άλλες έποχές, άλλες λογικές, άλλη θεολογία, άλλες πολιτικές έπιλογές, λειτουργούντες καθημερινά, μέ πόνο και κόπο, άλλα κενωτικά και άγαπητικά, τό μυστήριο τής Σάρκωσης στό έδω και τώρα.

Τό πάντοτε ανανεωτικό Πανάγιο Πνεϋμα, «ή συνεκτική και δημιουργική τών άπάντων Θεού Σοφία και Δύναμις», μάς προσκαλεί νά υιοθετήσουμε νέες στάσεις ζωής και νά «τείνομεν ευήκοον οϋς» στίς προφητικές εκείνες φωνές, κληρικών και λαϊκών, άνδρών και γυναικών, πού όλο και πληθαίνουν και πού καλοϋν σέ άλληλαγή ρότας, σέ άλληλαγή νοϋ, σέ μετάνοια.

Τό διακύβευμα, στήν αντίθετη περίπτωση, είναι ή ίδια ή αυτοσυνειδησία τής Έκκλησίας μας, ό ευαγγελικός λόγος και αλήθεια.

Τέλος, ή Έκκλησία σου ζητά, τό κήρυγμα σου νά μήν περιοριστεί μόνο «εις τούς έγγύς», άλλα νά άκουμπήσει και «τους μακράν» τής Άφρικανικής ήπειρου και πραγματικότητας εύρισκόμενους.

Μίλησε σέ όλους αυτούς, πού δέν γνωρίζουν, δέν μπορούν ή και δέν θέλουν νά αντιληφθοϋν τήν «κοσμογονία» πού συντελείται αυτή τή στιγμή στήν Άφρική. Μίλησέ τους για τήν Άφρική και τήν Έκκλησία της πού κυοφορεί ιδέες, θεολογία, νέες προσεγγίσεις και κατηγορίες, σκέψεις, άγώνες, ζωή και έλπίδα.

Γιά τήν Άφρική και τήν Έκκλησία της πού δέν είναι δίκαιο νά τήν έκλαμβάνουν ως μόνιμο άποδέκτη ιδεών, άπόψεων και προτάσεων θεο-

λογικού λόγου και προβληματισμοϋ, άλλα πού έφτασε καιρός νά τήν άποδεχθοϋν ως ταμείο από τό όποιο πολλά μπορούν νά άντλήσουν και νά ώφεληθοϋν οι ίδιοι.

Γιά τήν Άφρική πού ενώ θά ήθελε όλους τους Όρθόδοξους άδελφούς νά συμμετάσχουν σ' αυτή τή διεργασία, δέν μπορεί νά δεχθεί έθνικιστικές περί έκκλησίας προσεγγίσεις. Για τήν Άφρική πού ξέρει ότι μέ τή χάρη του Θεού, έστω τελικά και μόνη, θά διέλθει «και τών θυρών κεκλεισμένων».

Διαβεβαίωσε, σέ κάθε ευκαιρία, όλους τους «μακράν ήμών» εύρισκόμενους άδελφούς του πρώτου ηλεγόμενου κόσμου, ότι τους ένθυμούμεθα μέ πολλή αγάπη στίς προσευχές μας.

Πονάμε βλέποντας τόν ραγδαίο άποχριστιανισμό τών χωρών τους, τήν πνευματική έρήμωση και τή νέκρωση τής έλπίδας στίς καρδιές τους, τήν ώρα πού έμείς, μέ τή χάρη του Θεού και παρά τά έμπόδια και τίς πολλές δυσκολίες μας, βιώνουμε καθημερινά τήν Άνάσταση στίς κοινότητες μας και στίς καρδιές μας.

Είμαστε έτοιμοι νά συντρέξουμε κάθε προσπάθειά τους για έπανεναγγελισμό τών χωρών τους, «ότι στείρα έτεκεν ή έξ Έθνών Έκκλησία και ή πολλή εν τέκνοις ήσθένησε συναγωγή» (Ειρμός Προεορτίου Κανόνα, 21 Δεκεμβρίου).

Σεβασμιώτατε Άγιε άδελφέ,

Τά έτη τής άρχιερατείας σου νά είναι πολλά. Η διακονία σου καρποφόρος και δημιουργική. Πάντοτε νά είσαι για τους άδελφούς σου, κληρικούς και λαϊκούς, τό θέλημα του Πατρός, ό Υιός Λόγος εν τῷ μέσω αυτών, ό Παράκλητος, τό Πνεϋμα τής αληθείας στίς καρδιές τους.

Σέ άσπάζεται πατρικά και σέ εύλογεί ό πολυσέβαστος μας Πατριάρχης, προσευχόμενος ή χάρις του Έπιφανέντος Κυρίου νά σέ έπισκιάζει, νά σέ στηρίζει και νά σέ ένδυναμώνει, και καρδιακά εύχόμενος πάντοτε τό φῶς σου νά λάμπει «έμπροσθεν τών ανθρώπων».

Στίς 20 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., ἡμέρα Κυριακή, ἐγκαινιάστηκε ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Νιγηρίας κ. Ἀλέξανδρο, ὁ Ἱερός Ναός τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁσίου Νήφωνος καί τοῦ Τιμίου Προδρόμου στήν κωμόπολη Umudioka τῆς ἀνατολικῆς Νιγηρίας.

Ὁ Ναός χτίστηκε στή μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτη π. Νήφωνος Βιτζηλαίου, κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί μέ πρωτοβουλία τοῦ πνευματικοῦ του πατέρα Πανος. Ἀρχιμανδρίτη π. Ἀντωνίου Ἀβραμιώτη. Στήν ἀνοικοδόμησή του συνέβαλαν συγγενεῖς, φίλοι καί πνευματικά παιδιά τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως.

Τήν παραμονή τῶν ἐγκαινίων, τό ἀπόγευμα, μετά τόν εὐπρεπισμό τῶν Ἱερῶν Λειψάνων, τελέσθηκε πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου καί μέ τήν συμμετοχή πολλῶν ἱερέων τῆς πε-

ριοχῆς. Τήν ἐπομένη, τό πρωί τῆς Κυριακῆς παρουσία μεγάλου ἀριθμοῦ πιστῶν, ἀπό τήν εὐρύτερη περιοχή, ἔγιναν τά ἐγκαινία τοῦ Ναοῦ καί ἡ πρώτη θεία Λειτουργία.

Κατά τή διάρκεια τῆς ὁμιλίας του, ὁ Σεβασμιώτατος μεταξύ ἄλλων ἀνέφερε: «*Τά ἐγκαινία ἐνός ναοῦ, εἶναι ἐγκαινία τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς σύνολης κτίσης στήν καινή ζωή, στό Δένδρο τῆς Ζωῆς. Ὁ ἐγκαινισμός αὐτοῦ τοῦ ναοῦ, σήμερα ἐδῶ, στήν πόλη αὐτή, δέν εἶναι τίποτε λιγότερο ἀπό τόν ἐγκαινισμό τῶν ἐσχάτων στήν ἱστορία, χάρις στήν ἐλεύθερη συγκατάνευση τῶν πιστῶν στό μυστήριο τῆς σωτηρίας πού ἀπεργάσθηκε ὁ Χριστός ἐκ μέρους ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας.*

Σήμερα ἐδῶ στήν πόλη αὐτή καί στό Ναό αὐτό, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἄν καί ὄχι ἀκόμη, εἶναι ἤδη παρούσα. "Τά ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοῦ γέγονε τά πάντα καινά". Ὁ ἐγκαινισσένος καί καθαγιασένος Ἱερός

Ναός εἶναι πλέον τόπος “ὄν ἔπη-
ξεν ὁ Κύριος”. Εἶναι τόπος ἅγιος,
τόπος θεοφανείας.

Ἡ τοποθέτηση τῶν λειψάνων
τῶν μαρτύρων ἐντός τῆς Ἁγίας
Τραπεζῆς, συμμαρτυρεῖ γιά τήν
μεταμόρφωση αὐτοῦ τοῦ χώρου
σέ Ἐκκλησία, δηλαδή σέ σύναξη
ζώντων καί κεκοιμημένων, σέ
χώρο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, σέ
χώρο νίκης τοῦ θανάτου, σέ
ἐργαστήρι σπουδῆς καί φανέρω-
σης τῆς ἀναστάσιμης ἐλπίδας, σέ
λίκνο ἀνακαίνισης τοῦ σύμπα-
ντος κόσμου. “Τοῦτον τόν οἶκον
ὁ Πατήρ ᾠκοδόμησε, τοῦτον τόν
οἶκον ὁ Υἱός ἐστερέωσε, τοῦτον
τόν οἶκον τό Πνεῦμα τό Ἅγιον
ἀνεκαίνισε”.

Εἶθε ὄλοι νά συνειδητοποιή-
σουμε τήν ἀλήθεια τῶν λόγων
αὐτῶν, νά ἀκούσουμε τό κάλε-
σμα τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀλλα-
γή παραδείγματος στή ζωή μας,
γιά ἀνακαίνιση καί μεταστροφή,
γιά ἐγκαινιασμό τῆς ὄλης μας
ὑπαρξῆς στό Σῶμα τοῦ Κυρίου.
“Οὕτως ἐγκαινιάζεται ἄνθρωπος,
οὕτω τιμᾶται ἡ τῶν ἐγκαινίων
ἡμέρα”».

Μετά τή θεία Λειτουργία ἐψάλλη
ἐπιμνημόσυνη δέση ὑπέρ ἀνα-
παύσεως τῶν ψυχῶν τοῦ μακαρι-
στοῦ π. Νήφωνος καί τοῦ μακα-
ριστοῦ π. Ἀπολλῶ, πρώτου ἐφη-
μερίου τῆς συγκεκριμένης ἐνο-
ρίας. Ὁ π. Ἀπολλῶ ἦταν ἀπό τίς
πρώτες χειροτονίες τοῦ Σεβα-
σμιωτάτου καί ἐκοιμήθη σέ ἡλι-
κία 39 ἐτῶν ἀπό λευχαιμία.

«Νήφωνος Ἱερομονάχου, ἀ-
δελφοῦ καί συλλειτουργοῦ ἡ-
μῶν γενομένου, αἰωνία ἡ μνή-
μη»!

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Νιγηρίας

Οικονομική συμβολή του Γραφείου Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό δ΄ τρίμηνο τοῦ ἔτους 2010

Ἀπό τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2010, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:

• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν	77.220
• Συντάξεις 18 κληρῶν κληρικῶν	9.720
	<u>86.940 €</u>

Μουάνζα:

• Μισθοί 43 ἰθαγενῶν κληρικῶν	23.220
• Ἐπιδόματα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένων	2.400
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50
	<u>25.670 €</u>

Οὐγκάντα:

• Μισθοί 48 ἰθαγενῶν κληρικῶν	25.920
• Συντάξεις 9 κληρῶν κληρικῶν	4.860
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	920
	<u>31.700 €</u>

Κογκό:

• Μισθοί 34 ἰθαγενῶν κληρικῶν	18.540
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	350
	<u>18.890 €</u>

Μπραζαβίλ:

• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν	4.860
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
	<u>6.060 €</u>

Καμερούν:

• Μισθοί 16 ἰθαγενῶν κληρικῶν	10.260
• Συντάξεις 4 κληρῶν κληρικῶν	2.160

• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.200
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	150
	<u>13.770 €</u>

Τσάντ:

• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.080 €
------------------------------	---------

Γκάνα:

• Μισθοί 23 ἰθαγενῶν κληρικῶν	11.610
• Συντάξεις 7 κληρῶν κληρικῶν	3.780
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.828
	<u>17.218 €</u>

Σιέρα Λεόνε:

• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.080
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
	<u>2.280 €</u>

Ἄκτῆ Ἐλεφαντοστοῦ:

• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	540 €
-------------------------------	-------

Νιγηρία:

• Μισθοί 23 ἰθαγενῶν κληρικῶν	12.150
• Συντάξεις 5 κληρῶν κληρικῶν	2.700
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.615
	<u>16.465 €</u>

Μπενίν:

• Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν	2.700
• Συντάξεις 2 κληρῶν κληρικῶν	1.080
	<u>3.780 €</u>

Μαδαγασκάρη:

• Μισθοί 25 ιθαγενών κληρικών	13.500
• Σύνταξη 1 χήρας κληρικοῦ	540
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
• Γιά τό ἱεραποστολικῶς ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.849
	<u>17.089 €</u>

Ζιμπάμπουε:

• Μισθοί 5 ιθαγενών κληρικών	2.520
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50
	<u>2.570 €</u>

Μαλάουι:

• Μισθοί 2 ιθαγενών κληρικών	1.080 €
------------------------------	---------

Κολουέζι:

• Μισθοί 47 ιθαγενών κληρικών	25.110
• Συντάξεις 3 χηρῶν κληρικών	1.620
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	20
	<u>27.950 €</u>

Ζάμπια:

• Μισθοί 2 ιθαγενών κληρικών	1.080
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	5.000
	<u>6.080 €</u>

Κορέα:

• Μισθοί 8 ιθαγενών κληρικών	4.320
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
	<u>5.520 €</u>

Ἰνδία:

• Μισθοί 11 ιθαγενών κληρικών	5.940
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.200
	<u>7.140 €</u>

Ἰνδονησία:

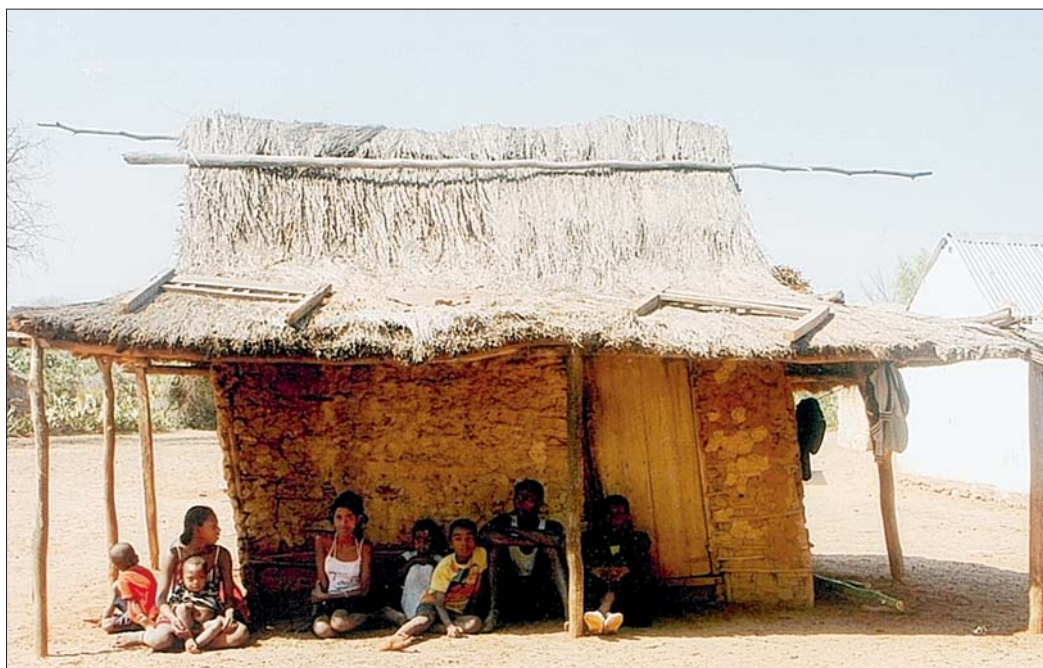
• Μισθοί 9 ιθαγενών κληρικών	4.860 €
------------------------------	---------

Φιλιππίνες:

• Μισθοί 8 ιθαγενών κληρικών	4.320 €
------------------------------	---------

Χόνγκ Κόνγκ:

• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	50 €
---------------------------------------	------

Πληνθόκτιστη κατοικία στή Μαδαγασκάρη.

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἔκαστος ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἄπό 1-10-2010 ἕως 31-12-2010 προσεφέρθησαν στό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τά παρακάτω χρηματικά ποσά γιά τό Ἱεραποστολικό ἔργο ἀπό τοὺς:

Anagnostopoulou J. 41,82 • Diamantidis K. 34,71 • Drivilas N. 142 • Economou G. 41,80 • Phloridis G.P. 74,56 • Tsina F. 41,80 • Voukidi D. 142 • Ziogas P. 142 • Ἀβραμόπουλο Π. 50 • Ἀγαθαγγέλιου Β. 50 • Ἀγαθοπούλου Ἀ. 30 • Ἀγγελόπουλο Ἡ. 50 • Ἀγιοστρατίτη Δ. 50 • Ἀδεληφίδου Ἐ. 50 • Ἀερίδη Κ. 50 • Ἀθανασιάδη Ν. 95 • Ἀθανασιάδου 600 • Ἀθανασίου Ἐ. 50 • Ἀλεξάνδρου Ἰ. 100 • Ἀλεξίου Κ. 15 • Ἀλεξοπούλου Ἀ. 50 • Ἀλικάκο Γ. 206,39 • Ἀλιμπέρτη Ἀ. 150 • Ἀναγνωστίδου Ἀ. 20 • Ἀνανιάδη Σ. 20 • Ἀνδριανοῦ Χ. 100 • Ἀνταληδόπουλο Γ. 150 • Ἀντωνίου Σ. 100 • Ἀντωνόπουλο Ἄ. 600 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 36) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5976) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6088) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 58) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 51) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7045) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6912) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7444) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7409) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8453) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6142) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6090) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8419) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8396) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 95) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8389) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8367) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8360) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 79) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5977) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5930) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6701) 65 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 40) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6624) 500 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 43) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7638) 15

• Ἀνώνυμο (Α.Α. 152) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6522) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7292) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8428) 1.300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6713) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8371) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8391) 2.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7165) 1.700 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6077) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7504) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6480) 1.100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7197) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6493) 200 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 643) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6589, 7009) 150 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 87) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7822) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7736) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8420) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6696) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6826) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8441) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7199) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8411) 260 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8430) 150 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 634) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7007) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7637) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7339) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7094) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8446) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7393) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7445) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7448) 4.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6810) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6084) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 66) 200 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 67) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6494) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8408) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8154) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8109) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8145) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 101, Γ.Ε. 7373) 320 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8394) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8176) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7955) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6559) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6080) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8439) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 8386) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6158, 7446, 8359) 360 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6690, 7524, 8450) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6157, 7851, 8417) 200 • Ἀπειρανθίτου

Μ. 10 • Ἀποστολίδου Ἐ. 120 • Ἀποστόλου Ἀ. 210 • Ἀποστόλου Β. 10 • Ἀποστόλου Ἰ. Ἀ. 110 • Ἀργέντο Κ. 50 • Ἀρμπή Ἐ. 48 • Ἀρναούτη - Περίδη Ἀ. 50 • Ἀσημάκη Κ. 65 • Ἀσημακόπουλο Φ. 50 • Ἀτματζίδη Ἀ. 50 • Ἀττάρτ Ἀ. 10 • Ἀἰβαλή Ἐ. 50 • Βακαδάρη Ι. 200 • Βαμβακά Β., Θεολόγο 10 • Βαρθάλη Χ. 150 • Βαρουτά Ἰ. 75 • Βαρώνου Γ. 50 • Βασιλάκη Σ. 200 • Βασιλειάδη Ἐ. 50 • Βασιλειάδη Π. 40 • Βασιλείου Ἀ. 50 • Βασιλείου Κ. 170 • Βαϊνά Γ. 340 • Βεηλούδιο Ἐ. 20 • Βενιέρη Α. 30 • Βέττα Γ. 90 • Βιβλιοπωλεῖο «ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ» 100 • Βιλαέτη Ἰ. 10 • Βλάχο Ἀ. 100 • Βλάχο Δ. 50 • Βλαχόπουλο Π. 50 • Βηλέσα Ν. 20 • Βογιατζή Π. 20 • Βογιατζιδάκη Μ. 100 • Βογιατζόγλη Ἐ. 20 • Βοηλονάκη Ἐ. 20 • Βουκάλη Βούλα 20 • Βούλγαρη Π. 110 • Βουήκᾶ Π. 50 • Βουτετάκη Γ. 200 • Βύζα Ἐ. 50 • Γαβριήλ Μ. 65 • Γαλανάκη Ἐ. 20 • Γαρδίκη Ἀ. 20 • Γαρουφαλῆ Χ. 50 • Γεννάδη Κ. 350 • Γερασίου Ἰ. 50 • Γερεμτζέ Ζ. 30 • Γερογιώργη Ἀ. 100 • Γεωργιάδη Γ. 500 • Γεωργιάδου Κ. 25 • Γεωργίου Ἀ. 100 • Γεωργίου Ἰ. 150 • Γεωργόπουλο Ἰ. 2.000 • Γεωργοτά Γ. 50 • Γεωργοῦ Ἐ. 130 • Γιαννακό Β. 165 • Γιαννακόπουλο Ἀ. 100 • Γιαννακοπούλου Ἐ. 50 • Γιαννέλου Ἡ. 60 • Γιάπρω Χ. 200 • Γκανασούλη Τ. 75 • Γκιόκα Σ. 130 • Γκογκάκη Κ. 15 • Γκόλφου Π. 100 • Γκουντά Ἐ. 100 • Γκούτρα Δ. 20 • Γκραικιώτου Ἐ. 15 • Γλυκιώτου Ἀ. 50 • Γούλα Ζ. 300 • Γουρά Σ. 40 • Γουργουρά Ἀ. 30 • Γραμματικοῦ Ἀ. 100 • Γραμματικοῦ Σ. 50 • Γυαλιστρᾶ Δ. 150 • Δαβάκη Σ. 150 • Δαηδᾶ Ἀ. Π. 25 • Δαμιανοῦ Ν. Ἀ. 20 • Δανιηλίδη Χ. 5 • Δάρρα Σ. 20 • Δελα-

τόλα Θ. 20 • Δεμενόπουλο Ν. 65 • Δερ-
μιτζάκη Γ. 20 • Δερτιλή Σ. 350 • Δημη-
τριάδου Μ. 50 • Δημητρίου Ν. 65 • Δη-
μητροπούλου Μ. 20 • Δημητροπούλου
Ν. 100 • Δήμου Ά. 500 • Δήμου Γ. 50 •
Διακίδη Ά. 20 • Διαμαντή Κ. 50 • Δια-
μαντοπούλου Έ. 30 • Διαμαντοπούλου
Μ. 20 • Διζέλο Θ. 170 • Δουμουρά Σ.
50 • Δραγάτη Σ. 195 • Δρακάκη Μ. 150
• Δρακάκη Σ. 300 • Δράκου Ά. 100 •
Δρίζη Θ. 20 • Δριτσέλη Έ. 20 • Δρι-
τσούλα Λ. 10 • Δρόσο Σ. 30 • Δρόσου
Γ. 20 • Ένωση Άποστράτων Άξ/κων
Ναυτικού 50 • Έξάρχου Φ. 1.173,76 •
Εύθυμιού Ο. 40 • Εύθυμιού Σ. 5 • Ζα-
λακώστα Β. 500 • Ζαρκάδα Μ. 20 •
Ζάρρου Μ. 100 • Ζαχαράκη Μ. 100 •
Ζαχαριάδου Θ. 100 • Ζήκο Χ. 1.000 •
Ζουμπουλόγου Χ. 100 • Ζουναρέλη Β.
130 • Ζουναρέλη - Ντόβα Έ. 50 • Ζώγια
Ε. 100 • Ζωρογιαννίδου Έ. 15 • Ήλιο-
πούλου Γ. 50 • Ήσυχαστήριο «ΟΙ ΑΓ.
ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 30 • Θεοδοσιάδη Ε. 80 •
Θεοδωρακάκη Ζ. 60 • Θεοδωράκη Φ.
100 • Θεοδωρίδου Ά. 20 • Θεοδωρό-
πουλο Ά. 50 • Ίατρόπουλο Έ. 400 •
Ίδρυμα «Η ΑΓΙΑ ΤΑΒΙΘΑ» 10 • Ίορδά-
νογλου Ν. 20 • Ίσαρη Ί. 75 • Ίσταυ-
ριόγλου Ά. 50 • Καθηνιώτου Ε. 50 •
Κακαράτζα Ά. 120 • Καλαθά Χ. 30 • Κα-
λαντζάκο Ά. 50 • Καληδή Ε. 100 • Καλη-
λίγερo Ά. 50 • Καλομοίρη Ν. 160 • Κα-
λούδη Π. 300 • Καληάκη Έ. 50 • Καλύ-
βα Ά. 50 • Καμπεζίδη Ά. 50 • Καμπού-
ρη Χ. 100 • Κανδαράκη Ά. 100 • Κανέ-
λο Η. 50 • Καντά Ν. 100 • Κάντζο Κ. 20
• Καντιδάκη Ί. 115 • Καπαΐο Ί. 50 • Κα-
πελιώτη Μ. 130 • Καπιδάκη Έ. 1.000 •
Καπλήνη Θ. 50 • Καραβά Η. 120 • Κα-
ραβάνη Ε. 60 • Καραγιαννάκη Β. 1.000
• Καραδάλη Σ. 200 • Καραθάνο Ί. 100
• Καρακώστα Ά. 20 • Καραμανλή Μ. 50
• Καραμπελιόπουλο Ρ. 100 • Καρασ-
ολήνη Κ. 170 • Καραπαπά Μ. 150 • Κα-
ρασακαλίδη Μ. 50 • Καραφωτίου Έ. 50
• Καρβουνίδη Ε. 130 • Καρβουντζή Α.
50 • Καρδάρα Ά. 100 • Καρκάνη Φ. 20
• Καρουζάκη Κ. 50 • Κατράκη Ά. 200 •
Κατσιπή Κ. 10 • Καφαΐο Ά. 100 • Κα-
φειτζοπούλου Έ. 130 • Κεκάκη Μ. 15 •
Κέκο Π. 95 • Κετσέα Σ. 30 • Κηπουρό Χ.

50 • Κιόσογλου - Μπουτάτη Έ. 100 •
Κιουρτζόγλου Αφοι ΑΕΒΕ 200 • Κληρο-
νόμο Ί. 50 • Κογκκεσίδη Ί. 60 • Κοκα-
λιά Μ. 100 • Κοκκινάκη Ύ. 100 • Κοκ-
κόρη Ε. 100 • Κοκκλιώτη Χ. 260 • Κοκό-
ρη Μ. 20 • Κολλιοπούλου Χ. 50 • Κο-
λοτούρο Χ. 150 • Κομαρίμα Ί. 100 •
Κομπουλή Μ. 20 • Κονδυλάκη Ί. 2.000
• Κόντη Ν., ιατρό 120 • Κοντογιάννη Ε.
400 • Κοντοδήμου Κ. 150 • Κοντοσο-
πούλου Μ. 200 • Κοντοϋ Μ. 1.000 •
Κορακιανίτου Ά. 600 • Κοραχάν Ί. 10
• Κοροδοπάτη Χ. 390 • Κορίκη Μ. 50 •
Κορολόγου Μ. 170 • Κοσμά Δ. και Γ.
30 • Κοσμά Σ. 50 • Κουζαγιώτη Χ. 260
• Κουκουράβα Έ. 20 • Κουλέντη Δ. 150
• Κουλέντη Έ. 100 • Κουλοπούλου Έ.
300 • Κουνδή Β. 20 • Κουπαράνη Σ.
100 • Κουρελέση Δ. 100 • Κουρεϊλίδου
Έ. 20 • Κούστα Ά. 200 • Κουτσαυτάκη
Μ. 20 • Κουτσογιάννη Δ. 150 • Κου-
τσόπουλο Σ. 20 • Κουτσουβέλη Λ. 10 •
Κουτσούκου Φ. 30 • Κουτσουράκη Π.
50 • Κουτσουρή Γ. 50 • Κουτσοφιού Μ.
60 • Κοφινά Φ. 50 • Κόφφα Χ. 100 •
Κράλη - Ρίζου Λ. 20 • Κρίτσα Σ. 50 •
Κρόκου Α. 60 • Κρουσταλή Δ. 260 •
Κυπραίο Π. 20 • Κυπριωτάκη Κ. 50 •
Κυριαζοπούλου Σ. 200 • Κυριακίδη Ά.
30 • Κυριακοπούλου Ε. 600 • Κυρια-
κού Ί. 95 • Κυρίτη Ά. 300 • Κυρέλη Σ.
10 • Κωνσταντινίδου - Έλεούσα Μ. 100
• Κωνσταντόπουλο Χ. 10 • Κωνστα-
νουλάκη Η. 25 • Κωτσάκη Ά. 200 •
Λαζαρίδου Ά. 60 • Λάκκα Σ. 300 • Λά-
μπρου Ά. 50 • Λασκαρίδου Έ. 100 •
Λασπούλα Ε. 50 • Λιανού Κ. 30 • Λιβά-
νη Ί. 110 • Λιβιεράτου Δ. 50 • Λιουλιά
Σ. 200 • Λίτο Σ. 400 • Λίτσα Π. 50 •
Λουβή Μ. 50 • Λουδάρο Έ. 100 • Λου-
κάκη Π. 100 • Λούντζη Α. 300 • Λυρι-
τζή Β. 20 • Μακρή Θ. 16,50 • Μακρή Φ.
300 • Μακρίδου Ν. 10 • Μακροπούλου
Έ. 30 • Μάμμου 50 • Μαντέλη Γ. 100 •
Μαντέλου Α. 40 • Μαντζίνη Γ. 20 • Μα-
ραγιάννη Ν. 50 • Μαραγκού Ε. 100 •
Μαραγκού Ί. 10 • Μαργέλη Π. 150 •
Μάρδα Θ. 100 • Μαρῆ Δ. 300 • Μαρ-
καντώνη Ν. 15 • Μαρκόπουλο Ά. 100 •
Μάρκου Ά. 17 • Μαστρογεωργίου Γ. 50
• Ματσινοϋ Ά. 100 • Ματσιώτα Έ. 100

• Ματσούκη Έ. Ό. 20 • Μαυραγάνη Β.
50 • Μαυράκη Ν. 150 • Μαυρή Ά. 10
• Μαϊλακάκη Ν. 30 • Μελαγιού Ί. 70 •
Μελισσάρη Ε. 10 • Μέμμο Ε. 50 • Με-
ραντζή Ε. 20 • Μητράκου Ά. 15 • Μι-
κρόπουλο Γ. 150 • Μιντζήκη Δ. 100 •
Μίχα Ά. 10 • Μιχαηλίδη Ί. και Κ. 100
• Μιχαλάκη Ά. 40 • Μιχαλάκη Ά. 20 •
Μόκκα Ά. Έ. 10 • Μονή Άγ. Μακρίνας
50 • Μονή Άγ. Νικολάου 20 • Μονή
Βηθλεέμ 10 • Μονή Βυτουμά 30 • Μο-
νή Μακαριωτίσσης 250 • Μονή Πανα-
γίας Ξενιάς 20 • Μοσκοφίδου Έ. 30 •
Μουστακίδου Δ. 100 • Μουχαρόπου-
λο Ά. 40 • Μπάμπη Π. 50 • Μπάνη Γ.
30 • Μπαρσάκη - Λέρτα Φ. 20 • Μπασ-
δάνη Μ. 100 • Μπεγκλή Γ. 350 • Μπέν
Έ. 10 • Μπέλημα Ε. 50 • Μπέλημα Σ.
150 • Μπέμμο Έ. 50 • Μπέση Π. 200
• Μπιλιώνη Θ. 30 • Μπίνα Ά. 170 •
Μπιλιάρη Κ. 50 • Μπιρπανάγο Β. 110 •
Μπόζο Ί. 50 • Μπόζο Σ. 50 • Μποζό-
πουλο Κ. 50 • Μπολώση Π. 20 • Μπασ-
νακίδη Π. 20 • Μπουγατσά Έ. 50 •
Μπουζάνη Σ. 50 • Μπουρμά Έ. 180 •
Μπουρσινοϋ Β. 50 • Μπουχλή Μ. 330
• Μυλωνά Ε. 50 • Μωρογιάννη Χ. 65 •
Μωυσιδου Ν. 50 • Νάννου Ε. 50 • Ναό
Άγ. Δημητρίου 100 • Ναό Εὐαγγελι-
σμοϋ τῆς Θεοτόκου 500 • Νασόπουλο
Χ. 30 • Νικολάου Ε. 50 • Νικολαΐδου Έ.
50 • Νούση Σ. 150 • Ντελή Έ. 20 • Ντί-
κο Β. 500 • Ξυδοϋς Ν. 50 • Οικονόμου
Ά. 20 • Ουζούνη Σ. 200 • Παλαμίδα Λ.
160 • Παναγιωτάκη Ά. 25 • Παναγιωτα-
κόπουλο Ί. 50 • Παναγιωταρέα Χ. 500
• Παναγιωτόπουλο Γ. 300 • Παναγιωτό-
πουλο Θ. 500 • Παναγιωτοπούλου Μ.
20 • Παναγιωτοπούλου Π. 50 • Πανα-
γιώτου Κ. 500 • Παναγιωτουνάκο Γ. Σ.
50 • Πανελλήνια Ένωση Γονέων 20 •
Παντοσοπούλου Κ. 50 • Παντζοπού-
λου Ά. 50 • Παντογιού Π. 180 • Παπα-
βασιλείου Ά. 50 • Παπαβασιλείου Ά.
50 • Παπαγεωργίου Ά. 30 • Παπαγεωρ-
γίου Β. 60 • Παπαγεωργίου Γ. 100 • Πα-
παγρηγορίου Σ. 20 • Παπαδάτο Κ. Ν.
200 • Παπαδημητρίου Ά. 300 • Παπα-
διά Μ. 60 • Παπαδόπουλο Γ. 20 • Πα-
παδόπουλο Π. 50 • Παπαδοπούλου
150 • Παπαδοπούλου Α. 20 • Παπαευ-

Ναός στην Κένυα.

Θυμίου Ε. 50 • Παπαθανασίου Ά. 20 • Παπαθανασίου Β. 50 • Παπαϊωάννου Π. 40 • Παπακωνσταντίνου Β. Ν. 50 • Παπακωνσταντίνου Έ. 300 • Παπανικολάου Ά. 50 • Παπανικολάου Ν. 65 • Παπαπροκοπίου Π. 400 • Παπασπυροπούλου Μ. 20 • Ριτσατάκη Π. 10 • Ροδίτη Θ. 50 • Ρόρη Μ. 50 • Ρουκούδη Ά. 50 • Ρουσέλη Δ. 300 • Ροϋσσο Ν. 100 • Σακατζιάδη Κ. 20 • Σακελληριάδη Π. 100 • Σακιώτη Κ. 70 • Σαλικάσου Π. 50 • Σαμαλιτάνη Ά. 300 • Σαρματζή Π. 100 • Σαμιώτη Ζ. 50 • Σαμιώτη Π. 20 • Σαρίδου Β. 300 • Σαρναζίδη Γ. 100 • Σαρόγλου Λ. 50 • Σαρτζετάκη Ε. 850 • Σεφερίδου Π. 50 • Σεφερλή Ν. 30 • Σησαμάκη Μ. 100 • Σιδέρη Σ. 50 • Σινανίδου Φ. 60 • Σιούτη Σ. 30 • Σκαητσοδήμου Μ. 50 • Σκαμπετζάκη Π. 30 • Σκλαβούνου Μ. 20 • Σκλήκα Ά. 100 • Σοηδάτο Ε. 100 • Σουβατζή - Σπανού Χ. 50 • Σούλη Έ. 20 • Σοφιανό Δ. 200 • Σπανοπούλου Έ. 10 • Σπυροπούλου Β. 50 • Σταθακόπουλο Π. 20 • Στάθη Α. 30 • Σταθόπουλο Γ. 20 • Σταθοπούλου Β. 290 • Σταθοράκη Χ. 50 • Σταθουλόπουλο Β. 80 • Σταματάκη Α. 20 • Σταματάτου Ά. 40 • Σταμάτη Π. 50 • Σταματοπούλο Ά. 20 • Σταματοπούλου Μ. 25 • Σταματο-

πούλου - Ρούσσο Ά. 60 • Στατή Β. 50 • Σταυριανό Γ. 50 • Σταυρίδου Σ. 40 • Σταυρόπουλο Ί. 200 • Στεργίου Π. 50 • Στέφα Γ. 50 • Στουγιαννάκη Λ. 35 • Στρατή Π. 60 • Σύλ. «ΑΓ. ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» 200 • Σύλληγο «ΜΑΚΡΥ-ΠΙΑΝΝΗΣ» 500 • Συμεωνίδου Ά. 150 • Συμεωνίδου - Δέδε Έ. 20 • Σύρρου Ε. 50 • Σχολή Άπολυτρωτική Ύψ. Θεοτόκου 1.520 • Ταβουληράε 1.500 • Ταμούση Β. 25 • Ταμπάκη Γ. 1.350 • Ταμπακόπουλο Β. 50 • Τανισκίδη Σ. 2.000 • Ταρσούλη Δ. 100 • Ταταράκη Ε. 100 • Τελώνη Κ. 200 • Τζαβό Γ. 300 • Τζανέτη Σ. 30 • Τζήλου Κ. 75 • Τζίντζιο Γ. 60 • Τζιρίτη Κ. 200 • Τζοάννου Σ. 200 • Τζουανάκη Ε. 40 • Τζουμά Σ. 100 • Τηγάνη Π. 10 • Τίγκα Γ. 1.500 • Τοιοΰ Π. 65 • Τραντά Θ. 10 • Τραϊκάκη Σ. 200 • Τριανταφύλλου Ί. 20 • Τρικαλίτη Ά. 290 • Τρούμπα Χ. 100 • Τρύγκα Ά. 20 • Τσαβδαρή Ί. 25 • Τσαβού Μ. 100 • Τσακμάκη Π. 600 • Τσάκωνα Σ. 50 • Τσαλιάγκα Μ. 20 • Τσαμαρδού Τ. 15 • Τσελιάγκου Μ. 30 • Τσιαντόπουλο Δ. 700 • Τσιαντούλα Έ. 30 • Τσιγγάνο Γ. 50 • Τσίντζα Έ. 400 • Τσοκάνου Φ. 100 • Τσιρώνη Μ. 101 • Τσιρώνη Ρ. 20 • Τσίτουρα Ά. 150 • Τσουκαλή Μ. 50 •

Τσουλιουκά Δ. 20 • Τσουράκη Σ. 25 • Τσουρουκτζόγλου Μ. 40 • Τσούρη Μ. 50 • Τσουτσαίο Ή. 500 • Φαμέλη Μ. 100 • Φιλ. Σωματείο «Ο ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ» 1.500 • Φίλιου Β. 10 • Φίλο Ή. 40 • Φούγια Κ. 400 • Φούρλα Ε. 300 • Φουστέρη Γ. 100 • Φραγκουλόπουλο Ε. 60 • Φώτη Μ. 20 • Φωτίου Α. 40 • Φωτόπουλο Φ. 800 • Φωτοπούλου Μ. 10 • Χαζάκη Β. 100 • Χαιράκη Σ. 50 • Χαηβατζόγλου Π. 20 • Χαμακιώτη Σ. 300 • Χαμηλοθώρη Κ. 50 • Χαμουρούδη Λ. 100 • Χαντζή Τ. 75 • Χαραλαμπίκη Ε. 100 • Χαραλαμπίδου Μ. 20 • Χαρίτο Δ. 20 • Χαρμαντά Χ. 50 • Χάσικο Ν. 100 • Χατζηγιαννάκη Κ. 800 • Χατζηγιάννη Τ. 600 • Χατζηδάκη Μ. 500 • Χατζηκυριακού Β. 50 • Χατζημανώλη Ά. 50 • Χατζημάρκου Σ. 100 • Χατζησταυρίδου Ά. 100 • Χατζησταύρου Κ. 100 • Χουτουριάδη Ν. 50 • Χριστ. Ένωση «Η ΕΛΠΙΣ» 15 • Χριστοφοράτου Β. 50 • Χρυσάγη Ά. 736,02 • Χρυσικόπουλο Ά. 10 • Χωριανοπούλου Ά. 10 • Ψαράκο Μ. 10 • Ψαρουδάκη Π. 50 • Ψαρρά Ά. 40 • Ψαρρή Ί. 50.

Επιμέλεια: Ευάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σκέψεις για μιὰ καλύτερη ὀργάνωση
τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς 2
† ὁ Κατάνγκα Μελέτιος

Τὰ δάκρυα τῆς αἰγυπτιακῆς ἐρήμου ποτίζουν
τίς σαβάνες τῆς Ἀφρικῆς 3
† ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος Β΄

«Ἀποστολικό ἔργο»· πεδίο ἐκκλησιαστικῶν πειραματισμῶν
ἄνευ γνῶσεων ἢ δυνατότητα, μοναδική, ἀναγεννήσεως
τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας 6
Ἐπισκόπου Γρηγορίου
Μητροπολίτου Καμερούν

Τὸ μπρίκι τοῦ Ἠλία Βουλγαρακ 11
Θανάσης Ν. Παπαθανασίου

Ἡ ἐνθρόνιση τοῦ νέου Ἐπισκόπου Μοζαμβίκης κ. Ἰωάννου 12
Πρωτοπρ. Παναγιώτης Καποδίστριας

Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς «νεόφυτης» Ἐπισκοπῆς Μπουρούντι 14
καὶ Ρουάντας

Δεκαήμερο Χρονικό Ἱεραποστολικῶν Ἐξορμήσεων (Γκάνα) 16

Προσαγορευτῆριος λόγος Μητροπολίτου Νιγηρίας 20
κ. Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν τελετὴ ἐνθρονίσεως
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀκκρας κ. Γεωργίου

Ἐγκαίνια Ναοῦ στὴν Ἀνατολικὴ Νιγηρία 24
Ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Νιγηρίας

Οἰκονομικὴ Συμβολὴ τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς 26
(δ΄ τρίμηνο 2010)

Δωρητές 28
Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

Ἐξώφυλλο: Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης
Ἀφρικῆς κ.κ. Θεόδωρος Β΄, μὲ ὀρθόδοξες Ἀφρικανές κατὰ
τὴν ἱεραποστολικὴ του περιοδεία στὴν Οὐγκάντα.

Πάντα τὰ ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος Λ΄, τεύχος 117, Ἰαν. - Φεβρ. - Μάρτ. 2011
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικὸ περιοδικὸ
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μὲ τρόπο υπεύθυνο γιὰ τὴς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τὸν κόσμον.

* Ἐνημερώνει πάνω στὴν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, ποῦ περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μὲ ποικίλα προβλήματα καὶ χαρίσματα.

Ἰδιοκτησία: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰαίου 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατὰ τὰ ἔτη 1981-1992.

Ἐπεύθυνος ὕλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψωίνος, Διευθυντής Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «PANTA TA ETHNI» Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰο. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 316. Fax 210-7272.310.

Συνδρομὴ γιὰ 1 χρόνο:

Ἐσωτερικὸν	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Γιὰ τοὺς φοιτητὲς καὶ μαθητὲς:	€ 2,50
Τιμὴ τεύχους	€ 1,25

* Τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἔχει συμβολικὸ χαρακτήρα. Δὲν ἀποσκοπεῖ μόνον στὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἀλλὰ καὶ στὴν διαμόρφωση υπεύθυνης ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτὲς προαιρετικὲς προσφορὲς γιὰ τὴν ἐκδοσιὴ τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζις.
Διεύθυνση: Ἀσκληπιοῦ 10 - 175 64 Π. Φάληρον

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 30, No 117, Jan.-Febr.-March. 2011

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.315-316.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια: Ἀποστολικὴ Διακονία

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.315-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοκ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
9

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠ.Α.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536